

Základní škola německo-českého porozumění
a Gymnázium Thomase Manna, o.p.s.

**Podpora vzdělávání dětí
německé národnostní menšiny
v nemenšinovém běžném školství**

Mgr. Jitka Boučková
Ing. Pavla Krummackerová
Mgr. Hana Nápravníková

Praha 2021

Obsah

1. Zavedení rozšířené výuky německého jazyka na prvním stupni ZŠ.....	2
2. Doporučení a zkušenosti ZŠNČP a 6. Základní školy Cheb	3
3. Cíl praktické části příručky.....	5
4. Jak zvýšit zájem o výuku němčiny?	5
5. Norimberská doporučení k ranému osvojování cizího jazyka	6
6. Organizace výuky němčiny na 1. stupni ZŠNČP	7
7. Příklad školního vzdělávacího programu pro 1. stupeň ZŠNČP.....	10
8. Učebnice a další vhodné materiály pro výuku německého jazyka na 1. stupni ZŠNČP .30	
a) Učebnice.....	30
b) Další vhodné materiály	31
9. Jazykové projekty ve škole i v zahraničí	34
a) Školní jazykové projekty	34
b) Zahraniční jazykové projekty.....	34
c) Program Erasmus+	35
10. Metody a materiály	36
a) Pomůcky vhodné pro výuku němčiny.....	38
b) Rychlé hry pro zpestření výuky	40
c) Další možné činnosti v hodinách němčiny.....	42
d) Pracovní listy	45
e) Podpora výuky němčiny na webu	46
11. Výuka metodou CLIL	47
12. Slovníčky pro výuku metodou CLIL.....	50
a) Tělesná výchova.....	50
b) Hudební výchova	52

Zavedení rozšířené výuky německého jazyka na prvním stupni ZŠ

Základní škola německo-českého porozumění (dále jen ZŠNČP) je škola vedená v síti škol MŠMT ČR s rozšířenou výukou německého jazyka. Zřizovatelem ZŠNČP je Shromáždění německých spolků v České republice, které podporuje německé menšiny v celé České republice. Vzdělávání v němčině a s němčinou je jednou z možností, jak vytvářet přirozený vztah dětí ke kultuře obou sousedních zemí a podporovat německý jazyk, který je z geografického a ekonomického hlediska pro Českou republiku velmi významný.

ZŠNČP navštěvuje také řada dětí z tzv. bilingvních rodin. Výuka podle rámcového vzdělávacího programu s možností intenzivní výuky němčiny s prvky německého kurikula vytváří unikátní koncept školy, ve které vzniká přirozené multikulturní prostředí. Škola podporuje demokratické hodnoty, vzájemný respekt a toleranci, komunikaci, samostatnost dětí a důležité sociální kompetence žáků.

Schopnost komunikace patří mezi klíčové kompetence žáků a absolventů škol. Jazyk a jazykové kompetence patří mezi devět vzdělávacích oblastí, které určuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání jako povinnou součást školních vzdělávacích programů. Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry mezi jednotlivými zeměmi a přispívá ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a budoucím pracovním uplatnění.

Znalost jednoho cizího jazyka, ve většině případů anglického, je v současné době samozřejmost. Rada Evropy doporučuje model M+2, znalost mateřského a dvou cizích jazyků. Výuka angličtiny je na základních školách dostatečně rozšířená a kvalitní. Důležitým úkolem základních škol je nabídka druhého cizího jazyka. Vzhledem k tomu, že je němčina nejpoužívanějším jazykem v Evropské unii, nabízí se právě jako druhý cizí jazyk.

Výuku německého jazyka považuje zřizovatel ZŠNČP za velmi důležitou vzhledem ke kulturním a historickým vazbám mezi Českou republikou, Spolkovou republikou Německo a Rakouskem. V České republice je řada německých a rakouských firem, které vytvářejí pracovní místa. Znalost němčiny zvyšuje šance na budoucí pracovní uplatnění žáků.

Doporučení a zkušenosti ZŠNČP a 6. Základní školy Cheb

ZŠNČP byla založená v roce 1991, a má tak třicetileté zkušenosti s výukou německého jazyka na prvním stupni základní školy. ZŠNČP nabízí intenzivní výuku německého jazyka již od první třídy, další předměty vyučuje standardně podle Rámcového vzdělávacího programu MŠMT. 6. Základní škola Cheb zavedla výuku některých předmětů v cizím jazyce v září 2021. Obě školy se spojily v projektu „**Podpora vzdělávání dětí německé národnostní menšiny v nemenšinovém běžném školství**” a sdílejí své zkušenosti se zaváděním výuky němčiny s ostatními školami a jejich pedagogy. To byl také jeden z impulsů pro vydání této příručky.

Pokud se vedení školy rozhodne pro výuku některých předmětů v cizím jazyce, je nutné splnit tyto podmínky:

1. Úprava Školního vzdělávacího programu a schválení upraveného ŠVP školskou radou.
2. Úprava učebních plánů, osnov a rozvrhů, přičemž je nutné zachovat časové dotace stanovené rámcovým vzdělávacím programem. Toto je plně v kompetenci ředitele školy.
3. Uznání kvalifikovanosti učitele/ů pro výuku, což je také plně v kompetenci ředitele školy.
4. Podání žádosti o povolení výuky některých předmětů v cizím jazyce na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

Žádost o povolení výuky některých předmětů v cizím jazyce – ukázka

6. základní škola Cheb, Obětí nacismu 16, příspěvková organizace, zastoupena Mgr. Štěpánkou Dostálovou, ředitelkou školy, tímto žádá o povolení výuky některých předmětů v cizím jazyce, a to v části jejich časové dotace v souladu s ustanovením § 13 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Výuka částí nejazykových předmětů bude probíhat v německém jazyce. Výuka některých předmětů v německém jazyce bude zajištěna od 1. do 5. ročníku základní školy dle ŠVP. Výuka se nevztahuje na výuku českého jazyka a vzdělávací obsah vztahující se k České republice ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Škola zajistí, aby si žáci osvojili odbornou terminologii i v českém jazyce.

Součástí žádosti je dále:

- přehled časové dotace výuky nejazykových předmětů v cizím jazyce,
- personální zajištění,
- materiální zajištění,
- finanční zajištění,
- stanovisko zřizovatele,
- schválení žádosti Školskou radou.

Učební plán pro 1. stupeň základního vzdělávání (ukázka učebního plánu ZŠNČP)

ŠVP ZŠNČP – učební plán (platný od 2014/2015)		1. st.												118
Max. pov. hodin			22	dis	22	dis	26	dis	26	dis	26	dis		
Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Roč.	1.		2.		3.		4.		5.		Min. dot.	Skut. dot.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura		8		7		8		8		7		38	38
	Německý jazyk			1		3	3	2	3	1	3	1	9	17
Matematika a její aplikace			4		4		5		5		4		22	22
Informační a kom. technologie											1		1	1
Člověk a jeho svět			2		2		2		3		3		12	12
Umění a kultura	Hudební výchova	XX	1		1		1		1		1		12	11
	Výtvarná výchova		2		2		1		1		1			
Člověk a svět práce		XX	1		1		1		1		1		5	5
Člověk a zdraví			2		2		2		2		2		10	10
Průřezová témata			Integrované do vzdělávacích oborů									1	1	
Celkem hodin			21		22		25		25		25			118
z toho disponibilní				1		3		2		1		2	9	9

Až 50% dotace lze v 1. a 2. ročníku vyučovat v němčině.

Pro výuku předmětů v cizím jazyce se poslední dobou používá název CLIL. Zkratka pochází z anglického „Content and Language Integrated Learning“, to znamená obsahově a jazykově integrované učení. Jedná se o vyučování nejazykového předmětu částečně nebo zcela v cizím jazyce. V počátcích výuky cizího jazyka je vhodné, aby žáci měli samostatné hodiny cizího jazyka a nanejvýš jednu hodinu výuky metodou CLIL. S přibývajícím znalostmi je možné vzdělávací obsah cizího jazyka plně integrovat s jedním nebo více nejazykovými předměty. Na 1. stupni ZŠ je CLIL obvykle vyučován třídními učiteli. Na 2. stupni ZŠ může CLIL vyučovat učitel s aprobací cizího jazyka nebo s aprobací vybraného integrovaného nejazykového předmětu, nejlépe pak s aprobací cizího jazyka a vybraného nejazykového předmětu. Je také možné, aby CLIL vyučovali dva učitelé, jeden s aprobací cizího jazyka, druhý s aprobací vybraného nejazykového předmětu; mohou se střídat během jedné vyučovací hodiny nebo po jednotlivých hodinách¹. V rámci metody CLIL je vytvořena řada materiálů k anglickému jazyku. V případě německého jazyka není používání metody CLIL na základních školách příliš rozšířené. Uvítáme proto sdílení výukových metod a materiálů mezi školami.

Ing. Pavla Krummackerová

¹ Zdroj: Metodický portál rvp.cz: <https://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/2965/vyuka-metodou-clil.html/>

Cíl praktické části příručky

Výuka každého cizího jazyka by měla být zajímavá, rozmanitá a motivující. Cílem této příručky je poskytnout učiteli němčiny ucelený přehled informací a podnětů, metod, pomůcek a materiálů. Většinou si učitel vybere několik osvědčených metod, ke kterým se znovu a znovu vrací. Doporučujeme ale vyučovací hodinu oživit, učit pestře a častěji střídat různé metody práce. Nebojte se experimentovat a sáhnout i po něčem novém. Vzbudíte tak pozornost vašich žáků. V tom by vám měla být tato příručka nápomocna.

Příručka je psaná jako elektronická kniha s různými odkazy na videa, fotografie nebo další užitečné internetové stránky.

Jak zvýšit zájem o výuku němčiny?

Jak rodičům vysvětlit důležitost němčiny a přesvědčit je, aby prvním jazykem dětí byla němčina? Na konferenci vyučujících němčiny v Opavě zaznělo, že je pro děti vhodnější, když začínají s němčinou a teprve jako druhý jazyk si zvolí angličtinu. Důvodem je složitější větná skladba a gramatika německého jazyka. Velkou výhodou je prvopočáteční nadšení dětí při výuce jejich prvního cizího jazyka. Zvyšování úrovně znalostí němčiny je pomalejší než u angličtiny. Pokud si děti na prvním stupni ZŠ zvyknou na to, že získání znalosti němčiny nepostupuje tak rychle, jsou pak při výuce angličtiny mile překvapeny, že osvojování tohoto jazyka je snazší. Opačný postup může vést ke snížení motivace se němčinu vůbec učit.

Uspořádejte před výběrem prvního cizího jazyka motivační den pro rodiče a zajímavou jazykovou animaci pro děti ve formě jednoduchých her a písniček. Představte němčinu jako živý jazyk, ukažte výrobky a reklamu německy mluvících zemí – Haribo, Milka, VW, lyžařská střediska v Rakousku, švýcarský nůž, vídeňský sacher a další. Oslovte studenty z fakulty germanistiky a požádejte je o pomoc při organizaci motivačního dne.

Nadšené dítě a informovaný rodič jsou důležitým předpokladem pro výběr němčiny jako prvního cizího jazyka. Anglicky se žáci naučí později ve vyšších ročnících. Anglo-saský základ obou jazyků dětem pomáhá vnímat souvislosti a využívat znalostí němčiny při studiu angličtiny (ich kann – I can, das Baby – baby, die Großmutter – Granny).

„Englisch ist ein Muss, Deutsch ist ein Plus.“

Norimberská doporučení k ranému osvojování cizího jazyka

Při výuce cizího jazyka bychom u mladších dětí měli vycházet z Norimberských doporučení, která vyšla v roce 1996 v Goethe-Institutu. Činnostní učení a specifické metody mladšího školního věku jsou součástí celého souboru podmínek výuky němčiny. Více informací najdete na stránkách Goethe institutu [ZDE](#).

Výuka cizích jazyků na naší Základní škole německo-českého porozumění (ZŠNČP) vychází právě z Norimberských doporučení. Na jejich základě a s ohledem na naši dlouholetou praxi u nás vzniklo Desatero pro výuku cizích jazyků:

ZŠ NĚMECKO-ČESKÉHO POROZUMĚNÍ

www.gtmskola

DESATERO PRO VÝUKU JAZYKŮ

Proč? Chceme spokojené žáky, kteří se jazyk naučí s radostí.

Jak? Důsledně, hravě a kreativně.

- 1) Výukové prostředí je cizojazyčné (žák ovládá „classroom language“, pokyn + mimika + gesta)
- 2) Pevný rámec vyučovací hodiny - starting routine, warm up, motivace, reflexe za závěr
- 3) Časté změny metod a forem práce (interaktivní a svižné tempo hodiny)
- 4) Důraz na komunikaci (hromadné opakování slov a frází, rytmizace, zpěv, pohyb, dramatizace)
- 5) Domácí úkoly si děti zapisují po každé hodině (Notizheft, Activitybook)
- 6) Pracovní listy žáci číslují a zakládají do desek.
- 7) Materiály pro výuku a pomůcky připravujeme PŘED vyučovací hodinou. (včetně PC a videí)
- 8) Při online hodinách platí pravidlo: zapnutá kamera a vypnutý mikrofon.
- 9) Podporujeme kolegiální hospitace ve výuce.
- 10) Součástí jazykové výuky jsou projekty ve škole i vícedenní projekty v zahraničí.

Organizace výuky němčiny na 1. stupni ZŠNČP

Za důležité považujeme výuku jazyka v malých skupinkách, které umožňují aktivní zapojení všech dětí a hravý způsob výuky. Ideální velikost skupiny pro výuku cizího jazyka je 8–12 dětí. Bilingvní děti a rodilí mluvčí by měli tvořit samostatnou skupinku. Jejich výuka probíhá na úrovni „Deutsch als Muttersprache“ s alfabetizací v němčině od 1. třídy s „Deutsche Fibel“. Výuku vede pedagog – rodilý mluvčí. S ohledem na věkové zvláštnosti a specifické potřeby dětí mladšího školního věku doporučujeme výuku jazyka kombinovat ve vyučovací jednotce s výchovami, jako jsou pracovní činnosti, hudební nebo výtvarná výchova.

Výuku němčiny v první třídě vhodně doplňuje nepovinný předmět německý klub, německá družina, „Theater AG“ nebo „Lesecke“ v německé knihovně.

Již od prvního ročníku je nutné nastavit prostředí cizího jazyka a mluvit na děti výhradně německy. Jednoduché pokyny a věty doplňuje mimika, gesta, obrázky, videa a další výukové materiály. S dětmi děláme vše společně, osvojí si tak rychle základní pokyny v němčině a není třeba je překládat do češtiny. Překlad vede naopak k tomu, že děti přestanou němčinu vnímat a čekají až na český ekvivalent.

V případě, že dítě na cizí jazyk reaguje s obavami a strachem, že nerozumí, doporučujeme použít sendvičovou metodu: „Komm her, pojd' sem, komm her“. Český výraz zazní potichu, německý výraz zdůrazníme.

Jednoduché pokyny, kterým by děti měly již v prvním ročníku ZŠ rozumět:

Wer bist du?	Kdo jsi?
Ich bin..... Und du?	Já jsem A ty?
Steh auf / setz dich.	Stoupni si / sedni si.
Lies! Wir lesen.	Čti! Čteme.
Öffne dein Lehrbuch.	Otevři učebnici.
Sprich nach!	Opakuj.
Mach Farbpunkte.	Dělej barevné puntíky.
Male!	Maluj.
Hör zu!	Poslouchej.
Was ist auf dem Bild?	Co je na obrázku?
Wer ist auf dem Bild?	Kdo je na obrázku?
Wie heißt der Junge?	Jak se jmenuje ten chlapec?
Wie heißt das Mädchen?	Jak se jmenuje ta dívka?
Komm her!	Pojd' sem!
Schreib!	Piš!

Schreib in dein Heft.	Piš do sešitu.
Schreib auf das Papier.	Piš na papír.
Wir singen das Lied.	Zpíváme písničku.
Wir spielen.	Hrajeme si.
Komm, wir basteln.	Pojď, budeme vyrábět.
Schneide und klebe.	Stříhej a nalep.
Du würfelst.	Házíš (kostkou).
Nimm deinen Bleistift.	Vezmi si tužku.
Setz dich auf den Teppich.	Sedni si na koberec.
Mach einen Kreis.	Udělej kolečko.

Specifika výuky cizího jazyka na prvním stupni ZŠ

V prvním ročníku začínají děti psát a číst v mateřském jazyce, výuka němčiny používá prvky činnosti pedagogiky, zapojení smyslů dítěte, rytmizaci slov a vět, gramatické struktury v jednoduchých písničkách a říkankách. Do hodiny zařazujeme hodně pohybu, často střídáme činnosti, pracujeme s maňásky, hrajeme dětem divadlo, skládáme stavebnici LÜK, malujeme, kreslíme a zařazujeme jednoduché pracovní listy. Pracujeme hodně s barvami, čísly, jednoduchými povely, obrázky, používáme videa a hrajeme didaktické hry. Děti si osvojují cizí jazyk prostřednictvím témat, která jim jsou důvěrně známá, a v situacích, které jsou pro ně přirozené. Velký důraz klademe na správnou výslovnost, kterou musí mít především samotný vyučující. Malé děti snadno napodobí a rychle si osvojí správnou výslovnost, ale špatnou se pak jen těžko odnaučí. Pro zpestření výuky zařazujeme alespoň dva jazykové projekty ročně, ať už ve škole nebo v zahraničí s německými lektory. I žáci z prvního ročníku zvládnou několikadenní výjezd do německy mluvící země.

Ve druhém ročníku probíhá výuka němčiny čtyřikrát týdně, plus jedenkrát týdně německý klub, který je hravou nadstavbou výuky němčiny.

Ve třetím a čtvrtém ročníku zařazujeme výuku němčiny pětikrát týdně, ve čtvrtém ročníku ještě přibude nepovinný předmět – příprava na jazykovou zkoušku *Fit in Deutsch 1* (úroveň A1), kterou děti skládají na Goethe institutu.

V pátém ročníku se němčina učí opět čtyřikrát týdně a pátou hodinu tvoří německá konverzace s rodilým mluvčím. Je-li to možné, doporučujeme zavést ve vybraných předmětech **metodu CLIL**. K tomuto způsobu integrované výuky neязыkového předmětu a cizího jazyka se výborně hodí výtvarná výchova, tělocvik, prvouka nebo matematika. Nevýhodou ovšem je, že při výuce musí být v hodině přítomni většinou dva učitelé. Jednak vyučující daného předmětu, jednak němčinář, který dětem zprostředkovává německou slovní

zásobu. Výuka je sice pomalejší, ale děti si nenásilně osvojují německé pojmy a komunikují přímo v daném předmětu.

Pokud je ve školní družině k dispozici vychovatel/-ka hovořící německy, je výborné, když může s dětmi komunikovat alespoň částečně německy a zařazovat tzv. jazykové spršky – krátké hry v němčině, hádanky, písničky apod.

Rodilí mluvčí

Školy mají možnost získat praktikanty z Německa na dobrovolnickou výpomoc ve výuce, kterou nabízí Kultusminister Konferenz – Pädagogischer Austauschdienst.

Škola dobrovolníky-praktikanty nefinancuje, neboť dostávají kapesné z Německa. Jejich pomoc ve výuce a neformální jazyková komunikace jsou vítány. Žádost o praktikanty podávají školy u Kultusminister Konferenz a praktikanti si sami vybírají, na kterou školu chtějí jít. Je nutné napsat žádost atraktivně. Není tedy automatické, že škole bude praktikant přidělen, ale za pokus to stojí.

Kontakt a formuláře na rok 2022 najdete [ZDE](#) a [ZDE](#).

Příklad školního vzdělávacího programu pro 1. stupeň ZŠNČP

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazykové kompetence

Vzdělávací obor: Německý jazyk

Charakteristika vzdělávacího oboru:

Německý jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem a poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizího jazyka pomáhá snižovat jazykové bariéry, a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich specifické kulturní tradice. Prohlubuje vědomí vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k těmto schopnostem a dovednostem:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako důležitého sjednocujícího činitele národního společenství a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání;
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství;
- vnímání a postupné osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření potřeb a prožitků jedince a ke sdělování jeho názorů;
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace;
- samostatné získávání informací z různých zdrojů a zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření;
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a schopnost kultivovaného projevu jako prostředku prosazení sebe sama;
- individuální prožívání slovesného uměleckého díla, sdílení čtenářských zážitků, rozvoj pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazykové kompetence
Vzdělávací obor: Německý jazyk
Ročník: první základního vzdělávání
Organizační struktura: výuka probíhá v jazykové učebně
Časová dotace: 1 vyučovací hodina týdně + 1 hodina metodou CLIL – výuka HV a PČ v němčině

Očekávané výstupy v RVP ZV

Žák:

- vyslovuje foneticky správně v přiměřeném rozsahu
- rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje
- dokáže pojmenovat předměty, osoby a zvířata
- rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova

Školní výstupy	Učivo	Kompetence	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Žák:		1.	
<ul style="list-style-type: none"> • umí pozdravit • umí se představit • interpretuje písničky • rozumí pokynům ve výuce a reaguje na ně • ovládá fonetiku známých slov 	<p>Hallo, das bin ich</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba: německé pozdravy, pokyny ve výuce, fráze Ich heiße...Wie heißt du? písnička Hallo! Ich bin ich! Guten Morgen! Guten Tag! 	<p>KO</p> <ul style="list-style-type: none"> • je si vědom školních povinností <p>KK</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí gestům a zvukům <p>KU</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznává smysl a cíl učení <p>KP</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovede se adaptovat na nové učební podmínky, dodržuje vymezená pravidla 	<p>OSV – sebepoznání a sebepojetí, vzájemné poznávání ve třídě</p> <p>MKV – kulturní diference</p> <p>Člověk a jeho svět</p>

<ul style="list-style-type: none"> • dokáže pojmenovat členy rodiny • používá třetí osobu čísla jednotného • skládá věty podle obrázků • přiřazuje určitý člen • ovládá fonetiku známých slov 	<p>Meine Familie, Farben</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba: členové rodiny, pojmenování činností, barvy, básnička Familie Krause, písnička Der Regenbogen, jednoduchá oznamovací věta 	<p>KU</p> <ul style="list-style-type: none"> • informace využívá v praktickém životě <p>KSP</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si mezilidské vztahy <p>KP</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovede se adaptovat na nové pracovní podmínky 	<p>OSV – mezilidské vztahy</p> <p>Člověk a jeho svět</p>
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže reprodukovat známá říkadla a písničky • přiřazuje správné členy • dokáže pojmenovat škol. předměty • aktivně používá 3. os. č. j. • ovládá fonetiku známých slov 	<p>Das ist meine Schule</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba: pojmenování školních pomůcek, činnosti ve škole, písnička In der Schule, tázací zájmeno wie, přídavná jména, imperativ sloves <p>Projekt: St. Martin</p>	<p>KP</p> <ul style="list-style-type: none"> • dodržuje vymezená pravidla <p>KO</p> <ul style="list-style-type: none"> • váží si ostatních lidí <p>KU</p> <ul style="list-style-type: none"> • operuje s obecně užívanými znaky a symboly 	<p>OSV – kooperace a kompetice, spolupráce v týmu, řeší problémy a rozvíjí rozhodovací dovednosti, přijímá problém jako výzvu</p> <p>Člověk a jeho svět</p>
<ul style="list-style-type: none"> • chápe odlišné vánoční tradice • používá aktivně novou slovní zásobu • zapojuje smysly • dokáže utvořit jednoduchou větu • ovládá fonetiku známých slov 	<p>Bald kommt Weihnachten</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba: německé tradice – Adventskalender, Advenzkranz, Nikolaus, Weihnachten • vánoční písničky • Weihnachtsbasteln <p>Projekt: Adventsprojekt</p>	<p>KU</p> <ul style="list-style-type: none"> • naučené informace využívá v praktickém životě <p>KK</p> <ul style="list-style-type: none"> • naslouchá promluvám druhých lidí <p>KP</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení 	<p>MKV – kulturní diference</p> <p>OSV – kreativita</p> <p>EVVO – vztah člověka k prostředí</p> <p>Člověk a jeho svět</p> <p>Umění a kultura</p>
<ul style="list-style-type: none"> • zapojuje smysly při osvojování nové slovní zásoby • na základě citových 	<p>Mein Körper, Kleidung</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba: pojmenování částí těla; 	<p>KP</p> <ul style="list-style-type: none"> • plní povinnosti <p>KO</p> <ul style="list-style-type: none"> • váží si ostatních lidí 	<p>OSV – sebepoznání a sebepojetí</p> <p>Člověk a jeho svět</p>

<p>prožitků získává nové vědomosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • učí se během činností • aktivně používá novou slovní zásobu • ovládá fonetiku známých slov 	<p>písnička Kopf, Arme, Beine; Was tut weh?</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojmenování oblečení, písnička Der Hampelmann <p>Projekt: Mein Monster</p>	<p>KU</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá znaky a symboly 	
<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje známá říkadla a písně • chápe slovosled věty jednoduché • pojmenovává známé předměty • aktivně používá 1. os. č. j. • dokáže číst známá slova • ovládá fonetiku známých slov 	<p>Ich fahre, ich fliege; Meine Spielsachen</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba: básnička Die Ampel, písnička Womit fährst du • práce se stavebnicí LÜK, vyhledávání „ei“ a nácvik čtení • pojmenovávání hraček 	<p>KŘP</p> <ul style="list-style-type: none"> • řeší samostatně problémy, užívá logické postupy, prakticky ověřuje správnost <p>KSP</p> <ul style="list-style-type: none"> • spolupracuje ve skupině, dokáže požádat o pomoc, jedná s úctou se spolužáky 	<p>OSV – kooperace a kompetice, práce v týmu, řeší problémy a rozvíjí rozhodovací dovednosti, přijímá problém jako výzvu</p> <p>Člověk a jeho svět (dopravní výchova)</p> <p>Umění a kultura</p>
<ul style="list-style-type: none"> • chápe odlišné kulturní tradice • dokáže pojmenovat jarní květiny • interpretuje známé písničky a říkadla • rozumí jednoduchým pokynům a reaguje na ně • tvoří jednoduchou otázku • vnímá a napodobuje větinou melodii • ovládá fonetiku známých slov 	<p>Der Frühling, Der Osterhase kommt</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba: jarní příroda • velikonoční tradice v německy mluvících zemích • písnička Das Frühlingslied <p>Projekt: Osterprojekt (Lieder, Osterrätsel, Basteln)</p>	<p>KU</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznává smysl a cíl učení <p>KŘP</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostatně řeší problémy, prakticky ověřuje správnost <p>KK</p> <ul style="list-style-type: none"> • formuluje a vyjadřuje své myšlenky <p>KSP</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si mezilidské vztahy <p>KP</p> <ul style="list-style-type: none"> • dodržuje vymezená pravidla, používá bezpečně materiály, nástroje a vybavení 	<p>OSV – seberegulace a sebeorganizace (plánuje postup práce na úkonu), kreativita (tvořivě přistupuje k řešení uměleckého ztvárnění), komunikace (aktivně naslouchá)</p> <p>MKV – kulturní diference</p> <p>EVVO – vztah člověka k prostředí</p> <p>Člověk a jeho svět</p> <p>Umění a kultura</p>

<ul style="list-style-type: none"> • umí pojmenovat známá zvířata • umí počítat do dvaceti • dokáže opsat německá slova • rozlišuje psaní velkých a malých písmen • umí číst známá slova • třídí slova do skupin • přiřazuje čísla k číslícím • ovládá fonetiku známých slov 	<p>Alle meine Tiere; Zahlen 1–20</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba: der Bauernhof, der Zoo • písničky Der Elefant a Alle meine Entchen • básnička 1, 2, Polizei • opis; počítání do dvaceti, jednoduché početní výkony 	<p>KŘP</p> <ul style="list-style-type: none"> • sleduje vlastní pokrok při zdolávání problému <p>KU</p> <ul style="list-style-type: none"> • operuje s obecně užívanými znaky a symboly <p>KK</p> <ul style="list-style-type: none"> • přiřazuje zvuky ke gestům, rozumí jejich významu 	<p>OSV – řešení problému a rozhodovací dovednosti, zaujímá pozitivní postoj k řešení problému, seberegulace a sebeorganizace, plánuje postup práce na úkonu</p> <p>EVVO – vztah člověka k prostředí</p> <p>Člověk a jeho svět</p> <p>Matematika a její aplikace</p> <p>Informační a komunikační technologie (CD-ROM)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže prezentovat jednoduchou divadelní roli • spolupracuje na nácviku a prezentaci pohádky • aktivně čte zná-mou slovní zásobu • rozumí jednoduchému textu • umí doplnit chybějící slovo ve větě • ovládá fonetiku známých slov • umí pracovat s didaktickou pomůckou LÜK, Logico • zapojuje se do práce s interaktivní tabulí 	<p>Märchenland</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba: pojmenování pohádkových postav • práce se zjednodušeným textem pohádky, nácvik rolí a písniček, prezentace představení 	<p>KO</p> <ul style="list-style-type: none"> • krizové situace podle svých schopností a možností <p>KSP</p> <ul style="list-style-type: none"> • přispívá k diskusi ve třídě i malé skupině <p>KK</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá gest pro doplnění komunikace <p>KU</p> <ul style="list-style-type: none"> • naučené informace využívá v praktickém životě 	<p>OSV – seberegulace a sebeorganizace, zvládá trému, mezilidské vztahy, prožívá se spolužáky radost ze společného zvládnání náročných situací, kooperace a kompetice, pracuje s rozdělením rolí</p> <p>Jazyk a jazyková komunikace</p> <p>Umění a kultura</p> <p>Dramatická výchova</p>

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazykové kompetence
Vzdělávací obor:	Německý jazyk
Ročník:	druhý základního vzdělávání
Organizační struktura:	výuka probíhá v jazykové učebně
Časová dotace:	3 vyučovací hodiny týdně + 1 hodina metodou CLIL – výuka HV a PČ v němčině

Očekávané výstupy v RVP ZV

Řečové dovednosti – žák:

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- dokáže pojmenovat předměty, osoby a zvířata
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal

Školní výstupy	Učivo	Kompetence	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Žák:		2.	
<ul style="list-style-type: none"> • zapojuje smysly • ovládá fonetiku známých slov • dokáže pojmenovat známé předměty • třídí předměty dle pojmů • třídí měsíce, roční období a dny v týdnu • používá aktivně novou slovní zásobu 	<ul style="list-style-type: none"> • Zvuková a grafická podoba jazyka: – fonetické znaky (pasivně) – základní výslovnostní návyky – vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov – cvičení pro nácvik fonetiky 	KU <ul style="list-style-type: none"> • naučené informace využívá v praktickém životě • operuje s obecně užívanými znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí • poznává smysl a cíl učení KŘP <ul style="list-style-type: none"> • užívá logické postupy, 	OSV – psychohygienu, zvládá negativní emoce, kooperace a kompetice, pracuje s cíli a normami, utváří týmovou atmosféru, řešení problému a rozhodovací dovednosti, vztahuje učivo k vlastnímu životu OSV – kooperace a kompetice, spolupracuje v týmu, zvládá situaci

<ul style="list-style-type: none"> ● dokáže utvořit jednoduchou větu ● umí časovat slovesa ● dokáže reagovat či odpovědět na jednoduchou otázku ● dokáže navázat jednoduchý kontakt ● dokáže pozdravit a rozloučit se ● umí poskytnout jednoduchou informaci ● dokáže vydat pokyn a reagovat na něj ● umí vyjádřit postoj ke společné hře ● umí podat informaci o své rodině a kamarádech ● ovládá čtenou a psanou podobu slovní zásoby ● opisuje a přepisuje jednoduchý text ● ovládá pravopis číslovek od 1 – 10 ● používá větný zápor ● přiřazuje správně členy podstatných jmen ● rozlišuje akuzativ určitého členu ● správně používá přivlastňovací zájmena mein, dein ● umí rozlišit jednotné a 	<ul style="list-style-type: none"> ● Slovní zásoba: <ul style="list-style-type: none"> – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů – žáci umí používat slovní zásobu v komunikačních situacích – čtení dialogu a práce s jednoduchým textem, doplňování vynechaných slov dle významu ● Tematické okruhy: <ul style="list-style-type: none"> – domov – rodina – volný čas – jídlo – zvířata – kalendářní rok – tematické projekty – písničky a básničky ● Mluvnice (základní gramatické struktury a typy vět – jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění): <ul style="list-style-type: none"> – časování sloves v jednotném čísle – používání určitých členů podstatných jmen 	<p>využívá vědomosti a získané dovednosti k objeovávání různých variant řešení</p> <ul style="list-style-type: none"> ● užívá logické postupy ● vnímá problémové situace <p>KK</p> <ul style="list-style-type: none"> ● naslouchá promluvám druhých lidí (dialog) ● formuluje a vyjadřuje myšlenky <p>KSP</p> <ul style="list-style-type: none"> ● spolupracuje ve skupině ● uvědomuje si správné mezilidské vztahy ● vytváří si představu o sobě samém <p>KP</p> <ul style="list-style-type: none"> ● dodržuje vymezená pravidla, adaptuje se na nové pracovní podmínky, dbá na ochranu svého zdraví a zdraví druhých ● používá bezpečně a účinně nástroje, materiály a vybavení 	<p>soutěže a konkurence</p> <p>OSV – kreativita, mezilidské vztahy, rozlišuje a projevuje chování podporující dobré mezilidské vztahy</p> <p>OSV – komunikace, poutavě prezentuje, poznávání lidí, získávání informací o spolužácích, sebepoznání a sebepojetí, rozvíjí vztah ke druhým lidem</p> <p>OSV – mezilidské vztahy, uvědomuje si pravidla vzájemného chování, respekt k opačnému pohlaví</p> <p>OSV – rozvoj schopností poznávání, používá postupy zlepšující vlastní soustředění</p> <p>OSV – sebepoznání a sebepojetí, mezilidské vztahy, projevuje chování podporující dobré mezilidské vztahy, hodnoty, postoje, praktická etika, reflektuje projevy a užitečnost etických jevů</p> <p>Člověk a jeho svět</p> <p>Jazyk a jazyková komunikace</p> <p>Umění a kultura</p>
--	---	--	---

<p>množné číslo podstatných jmen</p> <ul style="list-style-type: none"> ● interpretuje známé písničky ● chápe odlišné vánoční tradice ● umí pracovat s interaktivní tabulí, LÜK a Logico 	<ul style="list-style-type: none"> – používání singuláru a plurálu podstatných jmen – pořádek slov ve větě, větná melodie – přídavná jména – odpověď na jednoduchou otázku – číslice do 20 – tvorba záporu – zájmena přivlastňovací – orientace v prostoru 		<p>Člověk a svět práce</p> <p>MKV – kulturní diference</p> <p>EVVO – vztah člověka k prostředí</p> <p>Člověk a jeho svět</p> <p>Umění a kultura</p>
---	--	--	---

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazykové kompetence
Vzdělávací obor:	Německý jazyk
Ročník:	třetí základního vzdělávání
Organizační struktura:	výuka probíhá v jazykové učebně
Časová dotace:	5 vyučovacích hodin týdně

Očekávané výstupy v RVP ZV

Řečové dovednosti – žák:

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- dokáže pojmenovat předměty, osoby a zvířata
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Školní výstupy	Učivo	Kompetence	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Žák:		3.	
<ul style="list-style-type: none"> ● zapojuje smysly ● ovládá fonetiku známých slov ● ovládá větnou melodii ● umí navázat kontakt, omluvit se ● dokáže pojmenovat známé předměty ● třídí předměty dle pojmů ● třídí měsíce, roční období a dny v týdnu ● používá aktivně novou slovní zásobu ● dokáže utvořit jednoduchou větu i větu v záporu ● umí časovat slovesa v jednotném i množném čísle ● tvoří jednoduchou otázku a dokáže na ni reagovat nebo ji zodpovědět ● dokáže navázat jednoduchý kontakt ● dokáže pozdravit, rozloučit se a omluvit se ● umí získat a předat jednoduché informace ● umí poskytnout jednoduchou informaci 	<ul style="list-style-type: none"> ● Zvuková a grafická podoba jazyka: <ul style="list-style-type: none"> – fonetické znaky (pasivně) – základní výslovnostní návyky – vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov – cvičení pro nácvik fonetiky ● Slovní zásoba: <ul style="list-style-type: none"> – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů – žáci umí používat slovní zásobu v komunikačních situacích – čtení dialogu a práce s jednoduchým textem, doplňování vynechaných slov dle významu – interpretace známého jednoduchého textu ● Tematické okruhy: <ul style="list-style-type: none"> – pozdravy – rodina, kamarádi – škola – volný čas, hry – nákupy – oblékání – hodiny 	<p>KU</p> <ul style="list-style-type: none"> ● naučené informace využívá v praktickém životě ● naučené informace využívá v praktickém životě ● poznává smysl a cíl učení ● operuje s obecně užívanými znaky a symboly ● uvádí věci do souvislostí <p>KŘP</p> <ul style="list-style-type: none"> ● užívá logické postupy (LŮK, hádanky, pexesa, kvarteta) ● využívá získané dovednosti pro různé varianty řešení ● vnímá nejruznější problémové situace ve škole i mimo ni <p>KK</p> <ul style="list-style-type: none"> ● naslouchá promluvám druhých, formuluje vlastní názor ● užívá gesta pro 	<p>OSV – seberegulace a sebeorganizace, zvládá trému v situaci, kdy prezentuje, kreativita, tvořivě přistupuje k řešení uměleckého ztvárnění</p> <p>OSV – mezilidské vztahy, rozlišuje a projevuje chování podporující dobré mezilidské vztahy</p> <p>OSV – komunikace, poutavě prezentuje a ovládá techniku řeči, pracuje s vlastní neverbální komunikací, sebeorganizace, plánuje postup práce na úkolu</p> <p>OSV – plánuje postup práce na úkolu, kreativita, kooperace a kompetice, efektivně spolupracuje v týmu</p> <p>OSV – mezilidské vztahy, uvědomuje si pravidla vzájemného chování, projevuje chování podporující pozitivní mezilidské vztahy, zvládá situace soutěže a konkurence</p> <p>OSV – z etického hlediska analyzuje postoje a hodnoty druhých lidí a jejich projevy, poznávání lidí, popisuje odlišnosti spolužáků a formuluje výhody těchto odlišností</p>

<ul style="list-style-type: none"> ● dokáže vydat pokyn a reagovat na něj ● umí vyjádřit postoj ke společné hře ● umí podat informaci o své rodině a kamarádech ● umí vyjádřit přání a pocity ● umí podat osobní informaci a zeptat se na ni ● umí různými způsoby poblahopřát k narozeninám ● používá modální slovesa können, müssen ● používá řadové číslovky do třiceti ● umí sdělit datum a čas ● umí se domluvit na společném záměru ● rozumí a zadává pokyny ● dokáže vyprávět o školních činnostech a předmětech ● umí vytvořit rozvrh hodin ● umí navázat kontakt s novým členem kolektivu ● dokáže nabídnout pomoc ● ovládá čtenou a psanou podobu slovní zásoby ● opisuje a přepisuje jednoduchý text ● ovládá pravopis číslovek od 1–20 ● používá větný zápor ● přiřazuje správně členy 	<ul style="list-style-type: none"> – tematické projekty – písničky a básničky – divadelní hra ● Mluvnice (základní gramatické struktury a typy vět – jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění): <ul style="list-style-type: none"> – časování sloves v jednotném i množném čísle (i s odlučitelnou předponou) – tvorba imperativu sloves – používání modálních sloves (können, müssen) – používání určitých i neurčitých členů podstatných jmen – používání singuláru a plurálu podstatných jmen – používání akuzativu určitého i neurčitého členu – používání neurčitého členu v plurálu – pořádek slov ve větě, větná melodie – přídavná jména a opozita – tvorba otázky a odpovědi – číslice do 100 – tvorba záporu – zájmena přivlastňovací – orientace v prostoru 	<p>podporu komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> ● využívá informační a komunikační prostředky <p>KSP</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ovládá a řídí svoje jednání a chování ● spolupracuje ve skupině ● aktivně přispívá k diskusi ve skupině ● ovládá a řídí svoje jednání a chování ● ohleduplnost a úcta při jednání s novým spolužákem <p>KO</p> <ul style="list-style-type: none"> ● odmítá útlak a hrubé zacházení ● váží si ostatních lidí, respektuje řády a tradice <p>KP</p> <ul style="list-style-type: none"> ● bezpečně a účinně používá materiály a nástroje ● dodržuje vymezená pravidla 	<p>Člověk a jeho svět</p> <p>Matematika a její aplikace</p> <p>Jazyk a jazyková komunikace</p> <p>Dramatická výchova</p> <p>Umění a kultura</p> <p>MKV – utváří si tolerantní postoj k odlišným sociokulturním skupinám</p> <p>VDO – vede k aktivnímu postoji k obhajování práv spolužáka, prohlubuje empatii, učí se spravedlivě posuzovat</p> <p>MV – rozvíjí komunikační schopnost při veřejném vystoupení a stylizaci psaného textu</p>
--	--	--	---

<p>podstatných jmen</p> <ul style="list-style-type: none"> ● používá neurčitý člen v plurálu a v 1. a 4. pádě ● rozlišuje akuzativ určitého a neurčit. členu ● umí rozlišit jednotné a množné číslo podst. jmen ● používá věty s tázacím příslovcem wie, woher, wann ● používá slovesa s odlučitelnou předponou ● používá imperativ sloves s odlučitelnou předponou ● správně používá přivlastňovací zájmena ● aktivně používá číslovky do sta, dny v týdnu, měsíce, roční období ● používá zájmeno wann ● dokáže vyjádřit a zeptat se na časový údaj (celá hodina) ● interpretuje známé písničky ● chápe odlišné kulturní tradice ● dokáže interpretovat naučený text ● dokáže společně prezentovat naučený text ● chápe význam spolupráce ● kreativně promýšlí svoji roli ● umí pracovat s interaktivní tabulí 			
---	--	--	--

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazykové kompetence
Vzdělávací obor:	Německý jazyk
Ročník:	čtvrtý základního vzdělávání
Organizační struktura:	výuka probíhá v jazykových učebnách
Časová dotace:	4 vyučovací hodiny týdně

Očekávané výstupy v RVP ZV

Poslech s porozuměním – žák:

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

Mluvení – žák:

- zapojí se do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

Čtení s porozuměním – žák:

- vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Produktivní řečové dovednosti – žák:

- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Psaní – žák:

- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- vyplní osobní údaje do formuláře

Školní výstupy	Učivo	Kompetence	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Žák:		4.	
<ul style="list-style-type: none"> ● umí pojmenovat předměty jednotlivých tematických okruhů ● dokáže nakoupit a nabídnout věci k prodeji ● umí se informovat o ceně ● interpretuje jednoduché rozhovory ● rozlišuje numismatickou hodnotu eura ● třídí mince a bankovky ● umí navázat kontakt a podat informace ● umí napsat jednoduchý inzerát, mail, SMS ● umí popsat činnosti ve volném čase ● umí naplánovat a popsat svůj týdenní program ● orientuje se v časových a místních údajích ● dokáže představit svého kamaráda, odmítnout a přijmout nabídku ● dokáže přijmout věcnou informaci a předat ji ● rozumí a umí předat údaje o prostoru a čase ● dokáže reprodukovat 	<ul style="list-style-type: none"> ● Zvuková a grafická podoba jazyka: <ul style="list-style-type: none"> – fonetické znaky (pasivně) – základní výslovnostní návyky – vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov – cvičení pro nácvik fonetiky ● Slovní zásoba: <ul style="list-style-type: none"> – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů – žáci umí používat slovní zásobu v komunikačních situacích – obměna dialogu a práce s jednoduchým textem, doplňování vynechaných slov dle významu – interpretace známého jednoduchého textu – vyhledávání informací v textu ● Tematické okruhy: <ul style="list-style-type: none"> – lidské tělo 	<p>KU</p> <ul style="list-style-type: none"> ● naučené informace využívá v praktickém životě ● uvádí pojmy do souvislostí a poznává smysl a cíl učení ● užívá obecně známé znaky a symboly <p>KŘP</p> <ul style="list-style-type: none"> ● prakticky ověřuje správnost ● užívá logické postupy, ověřuje jejich správnost, objevuje různé varianty řešení ● sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů ● využívá získané vědomosti <p>KK</p> <ul style="list-style-type: none"> ● formuluje a vyjadřuje myšlenky, rozumí užívaným gestům ● naslouchá promluvám a diskutuje o nich ● rozumí promluvám druhých lidí a reaguje na ně <p>KSP</p> <ul style="list-style-type: none"> ● účinně spolupracuje ve skupině a ovládá a řídí 	<p>OSV – kreativita, tvořivě přistupuje k řešení mezilidských situací</p> <p>OSV – komunikace, komunikuje pozitivně, věcně správně a konstruktivně</p> <p>OSV – kooperace a kompetice, efektivně pracuje s podskupinami v týmu</p> <p>OSV – z etického hlediska analyzuje postoje a projevy druhých lidí</p> <p>OSV – poznávání lidí, získává nové informace o spolužácích</p> <p>OSV – komunikace, komunikuje věcně správně a poutavě prezentuje</p> <p>OSV – kreativita, tvořivě přistupuje k řešení uměleckého ztvárnění</p> <p>Člověk a jeho svět</p> <p>Jazyk a jazyková komunikace</p> <p>Matematika a její aplikace</p>

<p>slyšenou skutečnost</p> <ul style="list-style-type: none"> ● umí naplánovat a uskutečnit společný záměr ● dokáže získat a předat informaci ● dokáže sdělit obsah formou písemného projevu ● umí se přizpůsobit pocitům vrstevníků ● umí tvořit a používat perfektum sloves ● používá préteritum slovesa sein ● používá imperativ sloves ● používá zájmeno kein v nominativu a akuzativu ● umí vytvořit zápor (nicht, nichts, kein) ● používá předložky in, an, um, auf ● používá akuzativ a plurál podstatných jmen ● aktivně používá přivlastňovací zájmena ● umí pojmenovat a napsat číslice 1 - 1000 ● rozumí a používá předložku mit + dativ členu určitého ● používá správně větnou stavbu ve větě vedlejší ● tvoří otázky s tázacími 	<ul style="list-style-type: none"> – jídlo – rodina – zvířata – volný čas – škola – nákupy – povolání – tematické projekty – písničky a básničky – divadelní hra <ul style="list-style-type: none"> ● Mluvnice (základní gramatické struktury a typy vět – jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění): <ul style="list-style-type: none"> – genitiv u vlastních jmen – zápor nicht x nichts – zájmeno kein v nominativu a akuzativu – používání modálních sloves (können, müssen, dürfen, möchten) – osobní zájmena v dativu a akuzativu – členy určité v akuzativu a dativu – pořádek slov ve větě s časovými údaji, větná melodie – imperativ singuláru a plurálu – číslice do 1000 	<p>svoje jednání a chování</p> <p>KO</p> <ul style="list-style-type: none"> ● respektuje zákony a učí se řešit krizové situace 	<p>Člověk a příroda (geografie)</p> <p>MV – stavba mediálního sdělení, inzerát, mail, sms</p> <p>MV – tvorba mediálního sdělení, televizní zpravodajství</p> <p>MKV – kulturní diference</p>
---	--	---	--

<p>zájmeny</p> <ul style="list-style-type: none"> ● používá osobní zájmena v dativu a akuzativu ● správně používá členy určité v akuzativu a dativu ● umí používat modální slovesa ● umí pracovat s interaktivní tabulí a vyhledávat informace 	<ul style="list-style-type: none"> – perfektum sloves – préteritum vybraných sloves – věty vedlejší – tázací zájmeno warum a procvičování ostatních tázacích zájmen – předložky o místních a časových údajích – vyhledávání informací 		
--	---	--	--

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazykové kompetence
Vzdělávací obor:	Německý jazyk
Ročník:	pátý základního vzdělávání
Organizační struktura:	výuka probíhá v jazykových učebnách a v učebně ICT
Časová dotace:	4 vyučovací hodiny týdně

Očekávané výstupy v RVP ZV

Poslech s porozuměním – žák:

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

Mluvení – žák:

- zapojí se do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

Čtení s porozuměním – žák:

- vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Produktivní řečové dovednosti – žák:

- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Psaní – žák:

- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- vyplní osobní údaje do formuláře

Školní výstupy	Učivo	Kompetence	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Žák:		5.	
<ul style="list-style-type: none"> ● umí podat údaj o místě a čase ● umí porovnat možnosti využití volného času ● umí se orientovat ve městě a popsat cestu ● aktivně používá tázací zájmena ● zakresluje do slepé mapy ● aktivně používá perfekturní sloves ● umí použít préteritum sloves sein a haben ● umí vyzvat a dát pokyn ● umí použít získané informace ● dokáže se zeptat na časový údaj ● rozlišuje typy televizních pořadů ● umí popsat stav počasí ● používá věty vedlejší ● dokáže podat osobní sdělení ústně i písemně ● umí získat a předat věcnou informaci ● dokáže vysvětlit hru ● dokáže navázat kontakt při hře 	<ul style="list-style-type: none"> ● Zvuková a grafická podoba jazyka: <ul style="list-style-type: none"> – fonetické znaky (pasivně) – základní výslovnostní návyky – vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov – cvičení pro nácvik fonetiky ● Slovní zásoba: <ul style="list-style-type: none"> – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů – žáci umí používat slovní zásobu v komunikačních situacích – obměna dialogu a práce s jednoduchým textem, doplňování vynechaných slov dle významu – interpretace známého jednoduchého textu – vyhledávání informací v textu a na internetu – referát na dané téma 	<p>KU</p> <ul style="list-style-type: none"> ● naučené informace využívá v praktickém životě ● operuje s obecně užívanými znaky a symboly ● uvádí věci do souvislostí <p>KŘP</p> <ul style="list-style-type: none"> ● prakticky ověřuje správnost ● využívá získané dovednosti pro různé varianty řešení <p>KK</p> <ul style="list-style-type: none"> ● naslouchá promluvám druhých, diskutuje, vyjadřuje vlastní myšlenky <p>KSP</p> <ul style="list-style-type: none"> ● uvědomuje si význam pomoci slabšímu ve skupině a správné mezilidské vztahy <p>KO</p> <ul style="list-style-type: none"> ● váží si ostatních lidí, odmítá útlak ● respektuje zákony a řády 	<p>OSV – kooperace a kompetice, pracuje v týmu, používá různé styly vedení přiměřené situaci, komunikace, poutavě prezentuje</p> <p>OSV – seberegulace a sebeorganizace, plánování volného času</p> <p>OSV – mezilidské vztahy, uvědomuje si pravidla vzájemného chování, respekt k opačnému pohlaví, hodnoty, postoje, praktická etika – odmítá šikanu</p> <p>Člověk a příroda (geografie)</p> <p>Jazyk a jazyková komunikace, podpora čtenářství</p> <p>VMS – Evropa a svět nás zajímá</p> <p>Člověk a příroda (geografie)</p> <p>Informační a komunikační technologie (vyhledávání informací na internetu)</p> <p>MV – etnický původ a kulturní difference</p>

<ul style="list-style-type: none"> ● chápe nutnost akceptování nového spolužáka ● dokáže navázat kontakt s cizincem ● umí vyjádřit vlastní názor ● umí odmítnout a zdůvodnit ● ovládá opozita ● aktivně používá zájmena přivlastňovací ● umí pracovat s interaktivní tabulí a vyhledávat informace na internetu ● dokáže popsat svůj denní program ● umí napsat dopis kamarádovi 	<ul style="list-style-type: none"> ● Tematické okruhy: <ul style="list-style-type: none"> – volný čas a prázdniny – město a bydliště – komunikace, mediální prostředky – dopravní prostředky – jídlo – počasí, příroda a roční období – povolání – nákupy – tematické projekty – písničky a básničky – divadelní hra ● Mluvnice (základní gramatické struktury a typy vět – jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění): <ul style="list-style-type: none"> – místní údaje s akuzativem a dativem – předložky s dativem a akuzativem – předložky o místních a časových údajích – zájmena přivlastňovací – zápor nicht x nichts – zájmeno „kein“ v nominativu a akuzativu – používání modálních sloves (können, müssen, dürfen, möchten, wollen) 		<p>MV – stavba, tvorba mediálního sdělení</p> <p>MKV – kulturní difference</p> <p>EVVO – lidské aktivity a životní prostředí</p> <p>Člověk a příroda</p>
---	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> – osobní zájmena v dativu a akuzativu – vykání – pořádek slov ve větě, větná melodie – číslice do 1000 – perfektum sloves – préteritum vybraných sloves (sein, haben) – věty vedlejší – tázací zájmena – vyhledávání informací v textu a na internetu 		
--	---	--	--

Průřezová témata

KU = kompetence k učení

KŘP = kompetence k řešení problémů

KK = kompetence komunikativní

KSP = kompetence sociální a personální

KO = kompetence občanské

KP = kompetence pracovní

Kompetence

OSV = osobnostní a sociální výchova

VDO = výchova demokratického občana

VMS = výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MKV = multikulturní výchova

EVVO = environmentální výchova

MV = mediální výchova

Učebnice a další vhodné materiály pro výuku německého jazyka na 1. stupni ZŠNČP

Učebnice

Na Základní škole německo-českého porozumění (ZŠNČP) se nám nejvíce osvědčily učebnice od Hueber Verlag, kde si můžete vybrat mezi tištěnými učebnicemi (pro žáky) nebo interaktivními učebnicemi (pro učitele na interaktivní tabuli) nebo CD (Medienpaket pro učitele s nahrávkami písniček a poslechů na počítači, nemáte-li interaktivní tabuli).

Kontakt Hueber Verlag CZ Informace a poradenství PhDr. Veronika Hutarová Vilímovská 19, 160 00 Praha 6 Tel.: (+420) 235 363 203 Mobil: (+420) 603 523 951 e-mail: hueber@hueber.cz Web: http://www.hueber.cz	Větší množství učebnic lze objednat zde: ILC Czechoslovakia, s.r.o. Řípská 15a, 627 00 Brno Tel. 545 215 669 Web: www.ilc.cz E-shop: www.efl.cz e-mail: shop@ilc.cz Facebook: https://www.facebook.com/ILC.Czechoslovakia?ref=hl
---	--

Přehled učebnic pro jednotlivé třídy:

- **Přípravný ročník**
[Tamtam](#), [Kikus](#)
- **První ročník**
[Jana und Dino](#) – Kursbuch + Arbeitsbuch
- **Druhý ročník**
[Paul, Lisa & Co „Starter“](#) – Kursbuch + Arbeitsbuch
- **Třetí ročník**
[Planetino 1](#) – Kursbuch + Arbeitsbuch
- **Čtvrtý ročník**
[Planetino 2](#) – Kursbuch + Arbeitsbuch
- **Pátý ročník**
[Planetino 3](#) – Kursbuch + Arbeitsbuch

Další vhodné materiály

- **Stavebnice LÜK**

Stavebnice LÜK umožňuje samostatnou práci se zpětnou vazbou při procvičování slovní zásoby, porozumění čteného textu nebo procvičování gramatiky. K dispozici jsou pracovní desky pro 12 nebo 24 kostek. Stavebnice i pracovní listy lze koupit již hotové zde:

Nakladatelství www.mutabene.cz (mají pouze sady pro 12 kostek, sady pro 24 kostek jsou k dostání v Německu na Amazonu [ZDE](#)). Pracovní listy si můžete vytvářet také sami podle těchto klíčů:

Klíč 1

1.	5
2.	3
3.	2
4.	6
5.	8
6.	4
7.	12
8.	9
9.	1
10.	11
11.	7
12.	10

Klíč 2

1.	2
2.	12
3.	4
4.	7
5.	10
6.	5
7.	1
8.	6
9.	3
10.	8
11.	9
12.	11

- **Logico Primo (pro děti od 3–5 let) nebo Logico Piccolo (pro ZŠ)**

Logico je vhodné pro individuální i skupinovou samouku. Kromě slovní zásoby procvičuje jemnou motoriku, zrakové a prostorové vnímání. Skládá se z rámečku a různých souborů karet. Podporuje koncentraci, pozornost, trpělivost a možnost samokontroly. Rámečky lze zakoupit v nakladatelství Mutabene nebo v Německu u firmy Finken.

- **[Divadélko Kamishibai](#)** – příklad pro 1. ročník ZŠ, téma „Farben“

Divadélko Kamishibai je pohádkový kufřík, jehož původ je v Japonsku. Jedná se o jednoduché dřevěné kufříkové divadélko s příběhovými obrázky formátu A3, které si můžete i sami nakreslit nebo namalovat. Děti divadélko milují. Příběh se dá vyprávět jednoduše v němčině a zároveň ho doprovázíte obrázky, takže děti obsah vyprávění snadno pochopí. Hodí se jako úvod do nového tématu, na procvičování slovní zásoby nebo společný nácvik větné vazby. Lze ho zakoupit třeba [ZDE](#).

Maňásci a loutky

Děti si velmi rády povídají s maňásky. Při komunikaci s nimi zapomínají na ostych a snadněji odpovídají. Maňáskových postaviček je na trhu nepřeborné množství, ideální je spojení hlavního hrdiny učebnice s maňáskem. Například k učebnici Jana und Dino lze zakoupit maňáska „[Dino](#)“.

- **[Großmaulpuppen](#)**

Velké maňásky, které dokáží otevírat a zavírat pusy, hýbat hlavou i oběma rukama, vyrábí pan Olaf Möller. Jsou krásné, ale dražší, ovšem děti jsou z nich úplně fascinované, pokud se nepoužívají příliš často. Lze je objednat zde: www.lebendiges-handpuppenspiel.de nebo mailem lars-olaf.moeller@t-online.de

- **Karty semafor**

Semafor zprostředkuje učitelům jednoduchý a rychlý způsob, jak získat odpověď nebo zpětnou vazbu od celé třídy. Sada obsahuje 10 zelených, 10 žlutých a 10 červených karet. Červená karta znamená „nerozumím, potřebuji pomoc“, žlutá „nejsem si jistý, potřebuji pomoc“ a zelená „rozumím a mohu nabídnout pomoc“.

Děti se tak hravou formou učí říct si o pomoc nebo naopak pomoc nabídnout. Metoda podporuje formativní hodnocení žáků. Karty lze zakoupit [ZDE](#) nebo si je můžete vyrobit sami z barevných víček, barevných kelímků nebo barevných zalaminovaných kartonů. Děti také mohou jednoduše zvedat jen barevné pastelky.

- **Stírací tabulka**

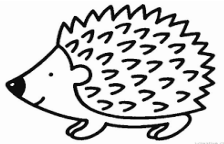

Stírací tabulka je praktická tabulka z tvrzeného kartonu, s popisovatelným povrchem. Děti na ni mohou psát jednoduché odpovědi a ukazovat je všichni najednou učitelům. Sada obsahuje tři břidlicové bílé tužky (křídly) a houbičku ve tvaru srdíčka. Tabulka je k dostání například [ZDE](#).

- **[Říční kameny](#)**

Kameny jsou původně určené pro rozvoj koordinace a rovnováhy, v němčině je však používáme také na procvičování barev. Děti po nich chodí a zároveň říkají, na jaké barvě stojí. K dostání jsou [ZDE](#).

- **Gitter (mřížka)**

Utvoříme pracovní list s obrázky, takovou mřížku a ptáme se: „Was ist in A1? Ein Igel.
 Nebo: Wo ist der Igel? In A1.“ Výborné na procvičování slovní zásoby nebo taky jako „Maldiktat“. Zároveň procvičujeme logiku, zrakové vnímání a prostorovou orientaci.

	A	B	C
1			
2			
3			

Jazykové projekty ve škole i v zahraničí

Školní jazykové projekty

Školní projekty tvoří důležitou součást výuky cizího jazyka. Do každého ročníku zařazujeme dva školní projekty ročně. Některé jsou kombinované s češtinou, jiné jsou pouze německé. Děti se při nich učí spolupracovat ve skupinkách, komunikovat a navzájem si pomáhat. Při projektech děti získávají i další kompetence, jako jsou kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální nebo pracovní. Školní projekty jsou většinou jednodenní a trvají celé dopoledne. Měly by být zábavné, měly by se v nich střídat různé činnosti, například zpěv, vyrábění, pohyb, řešení pracovních listů, vaření atd. V jednotlivých ročnících zařazujeme tyto školní projekty (někdy je i obměňujeme):

- **První ročník**
 - [Herbstprojekt](#)
 - [St. Martin Projekt](#)
- **Druhý ročník**
[Geburtstagsprojekt](#) a [Osterprojekt](#)
- **Třetí ročník**
[Indianerprojekt](#) a [Zirkusprojekt](#)
- **Čtvrtý ročník**
[Theater Hans im Glück](#)
Místo druhého projektu mají čtvrtáci přípravu na jazykovou zkoušku na Goethe institutu „[Fit in Deutsch 1](#)“
- [Hlavní role ve školním muzikálu](#) a [Projekt Deutschlandsreise](#)

Zahraníční jazykové projekty

Pěkné několikadenní dětské programy v němčině nabízí např. [KiEZ Querxenland](#), [Burg Trausnitz](#), [Spielzeugmuseum in Salzburg](#), [KIEZ Waldpark Grünheide](#), [Kiez Sebnitz](#).

- **První ročník**
[Der Osterhase kommt](#) (Querxenland)
- **Druhý ročník**
[Sinne](#) (Trausnitz) a [Advent](#) (Querxenland)
- **Třetí ročník**
[Mittelalter](#) (Trausnitz)
- **Čtvrtý ročník**
[Projekt Erasmus](#)
- **Pátý ročník**
[Reise in die Galaxie](#) (KIEZ Waldpark Grünheide)

Program Erasmus+

Neodmyslitelnou součástí výuky německého jazyka je setkávání s dětmi z německy mluvících zemí. Děti se vždy na setkání velmi těší, je to pro ně velká motivace pro výuku jazyka. Ideální je ubytování dětí již od čtvrté třídy v německých rodinách, bohužel ne vždy dostupné.

Program Evropské unie Erasmus+ podporuje a financuje mobility také žákům základních škol. Žáci vyjíždějí do ciziny se svou školou a navštěvují svou zahraniční partnerskou školu, se kterou pak spolupracují na společném a předem dohodnutém projektu. Je to jedinečná příležitost seznámit se s životem, kulturou a školstvím v německy mluvící zemi, získat nové zkušenosti, zlepšit se v cizím jazyce a navázat mezinárodní přátelství.

Více informací o novém programu Erasmus+ na období 2021–2027 najdete na stránkách [Domu zahraniční spolupráce](#) – viz školní vzdělávání [ZDE](#).

Metody a materiály

Předškolní děti nebo děti na začátku první třídy neumí z velké většiny číst ani psát. Proto je výuka cizího jazyka v tomto věku velmi specifická. Důležité je děti neodradit a učit tak, aby je výuka těšila a motivovala. Za významnou považujeme aktivizaci žáků na začátku vyučovací hodiny, naladění na jazyk. Hodinu můžeme začít třeba tím, že se žáci s učitelkou hravou formou přivítají: buď obejmutím nebo tancem nebo plácnutím ruky. Přivítání může probíhat takto: Při příchodu do třídy stojí děti u dveří a řeknou německy barvu obrázku (každá barva znázorňuje jeden způsob přivítání: rot = na červeném obrázku je znázorněno obejmutí, grün = na zeleném obrázku je znázorněno plácnutí ruky, lila = na fialovém obrázku je znázorněn tanec). Vybraným způsobem se pak s učitelkou přivítají. To děti baví a už předem se na přivítání těší. Stejným způsobem se mohou děti na konci hodiny také loučit.

Samotný začátek hodiny by měl být svázán s nějakým jednoduchým rituálem a měl by být vždycky stejný. Např. písnička s vytleskáváním „[Alle Kinder sind schon da, alle Kinder alle](#)“. Nebo pro starší děti třeba: „[Guten Morgen, lieber Sitz, auf die Plätze, wie der Blitz. Dieser Tag wird wunderbar, Guten Morgen, alles klar. Komm wir starten voll Elan, 1, 2, 3 wir fangen an.](#)“

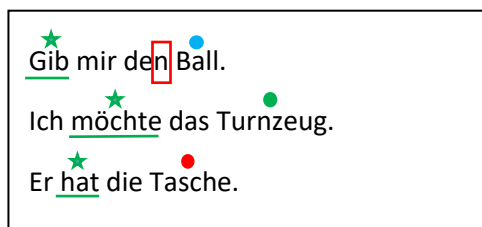
Dále pokračujeme činnostní výukou (Handlungsorientierter Unterricht) s německými výrazy: **wir schneiden, wir malen, wir singen, wir kleben, wir tanzen...** Děti se učí při různých činnostech novou slovní zásobu, která musí být přiměřená jejich věku a vycházet z praktických dětských činností. Děti nejprve pasivně rozumí a teprve později zvládnou tyto činnosti pojmenovávat. Nejvíce kreslíme, zpíváme, tvoříme a hrajeme hry. Při počáteční výuce němčiny dětem neopravujeme chyby, gramatika není tak důležitá, jde především o to, aby děti odbourávaly strach a nedůvěru v nový jazyk. Je třeba je neustále povzbuzovat a chválit.

Pro správnou fonetiku používáme jednoduchou rytmizaci nové slovní zásoby a písničky. Slovíčka opakujeme nahlas, šeptem, rychle, pomalu, s pohybem, bez pohybu, s tleskáním nebo bez tleskání. Vše děláme ve skupině, nenutíme děti mluvit jednotlivě. Některé děti se zpočátku stydí a může trvat dlouho, než svůj ostych překonají. (Ve škole jsme měli chlapečka, který nemluvil dva roky, ale učivo zvládal. Teprve po dvou letech se rozmluvil.) Pokud chceme, aby děti mluvily individuálně, zařazujeme různé hry, např. s míčem. Děti se pak soustředí na chycení a hození míčem a na strach z mluvení zapomenou.

Dobrý tip! Pokud jsou děti neklidné a nedávají moc pozor, tak místo abych zvyšovala hlas, slovo zašeptám nebo jen naznačím pusou. To většinou vede k okamžitému zklidnění a všichni se začnou soustředit.

Příklad: Rozdávám knížky a pouze pusou naznačím jméno dítěte. Když dává pozor, přijde, knížku si vezme a řekne „Das ist mein Buch.“ Když dítě na své jméno nereaguje, zopakují jej třeba ještě dvakrát, ale pak nechám knížku spadnout na zem. V tu chvíli začnou dávat pozor úplně všichni a příště už učitelku vnímají.

Gramatika se u dětí mladšího školního věku učí také velmi specificky. Například ve druhé třídě děti ještě nevědí, co je to **čtvrtý pád**, ale přesto ho učebnice Paul, Lisa & Co už zavádí. Dětem ale neříkáme, že po slovese „möchten“ musí použít čtvrtý pád. Říkáme jim, že existují „kouzelná slovíčka“ (Zauberwörter), která čarují. Kouzelná slovíčka ve větě podtrháváme zeleně a malujeme nad ně kouzelnou zelenou hvězdičku. Děti se je pak učí z paměti vyjmenovávat: möchten, haben, brauchen, geben... Tato kouzelná slovíčka způsobí změnu členu „der“ na „den“. Zároveň značíme podstatná jména ve větě barevným puntíkem (Farbpunkt) – **der = blau**, **das = grün**, **die = rot**, **die (Plural) = gelb**. Máme-li ve větě spojení Zauberwort + **blau**, dojde ke kouzlu a člen „der“ se změní na „den“.

Ve čtvrtém ročníku se děti začínají učit minulý čas, **perfekt**. Toto učivo je pro ně hodně náročné. Proto jsme přistoupili k následujícímu didaktickému postupu. Vysvětlíme dětem rozdíl mezi pohybovými (Verb mit Bewegung) a nepohybovými slovesy (Verb ohne Bewegung). Děti se nejprve učí slovesné tvary podle kartotéky „Perfekt“, kterou jsme vypracovali ke každé lekci (viz [příklad](#)). Dětem ji oboustranně nakopírujeme, ony si ji rozstříhají, vloží do obálky nadepsané „Perfekt“ a doma se podle ní učí. Kartotéku procvičujeme ve škole tak, že stojíme v kruhu, učitel ukáže obrázek a děti musí říct všechny tři tvary z kartotéky: infinitiv, přítomný čas ve třetí osobě singuláru a perfekt ve třetí osobě singuláru. Při pohybových slovesech máváme rukou a naznačujeme tak, že je to sloveso *pohybové*. Děti si tak lépe zapamatují, že pohyb znamená použití pomocného slovesa sein. Ve větách CELÝ perfekt podtrháváme barevně: zeleně nepohybová slovesa (mají pomocné sloveso haben), červeně pohybová (mají pomocné sloveso sein). Když k tomu později přibereme préteritum, označujeme ho červeným rámečkem. Vzor najdete [ZDE](#).

Důležitá je reflexe na závěr hodiny. Děti bychom se měli zeptat, co si z hodiny odnášejí. Ideální je, když každé dítě řekne na rozloučenou třeba dvě nová slovíčka, která se v hodině naučilo, nebo když alespoň dokáže říct, co jsme v hodině dělali (říkáme tomu „propustka z výuky“).

Pomůcky vhodné pro výuku němčiny

- **Magnety**

Je-li ve třídě magnetická tabule, připínáme na ni pomocí magnetů obrázky, aby je všechny děti dobře viděly. Pokud máme barevné magnety, můžeme je používat také ke znázornění členů u podstatných jmen (**der** = modrý magnet, **das** = zelený magnet, **die** = červený magnet, **die** (plurál) = žlutý magnet).

- **Samolepící poznámkové bločky**

Samolepící papírky se výborně hodí pro rychlé opakování slovní zásoby. Napíšete rychle slovíčka, která potřebujete procvičit, a rozvěsíte je po třídě. Děti pak běhají tam, kde dané slovíčko visí.

- **Überraschungstüte (pytlíček s překvapením)**

Do pytlíčku vkládáte nějaké překvapení. Dá se využít i pro aktivizaci hodiny – motivační část: Was machen wir heute? Wir basteln? Wir schwimmen? Wir schneiden?.....

Děti si vytáhnou obrázek z pytlíčku, který jim oznámí, co je v hodině čeká (např. nůžky – budeme stříhat). Také tam lze vložit nějakou věc z nové slovní zásoby, věc ohmatat a hádat, co to je.

- **Šátek**

Šátek na zavázání očí pro smyslové hry: něco ohmatat, k něčemu přivonět nebo něco ochutnat.

- **Plyšový míč**

Míč by měl být takové velikosti, aby se dětem dobře chytal. Hry s míčem jsou výborné na odbourání ostychu. Zpočátku používáme míč pouze k tomu, že děti slovíčka po učiteli opakují. Teprve později mohou odpovídat na jednoduché otázky. Pokud dítě neumí odpovědět, ale míč chytí, zažívá alespoň úspěch z toho, že se mu podařilo míč chytit. Plyšový míč lze koupit třeba v Ikee [ZDE](#).

- **Stempel (razítka)**

Při procvičování v kruhu na koberci dostávají děti za každou správnou odpověď obrázek, který na konci hodiny vymění za razítko do legitimace. Při deseti razítkách získají jedničku do žákovské knížky. Tato metoda působí velmi motivačně.

- **Stavebnice LÜK**

S kostičkami stavebnice LÜK se dá pracovat buď s koupenými pracovními listy, ale i jinak. Při práci s pracovními listy se děti učí nejen jazyk, ale i určitý algoritmus práce. Vzniklé barevné obrazce dětem dávají okamžitou zpětnou vazbu o správnosti řešení. LÜK se výborně hodí také pro online výuku.

Děti pracují individuálně, každý se svou tabulkou. Mohou pracovat buď samy svým vlastním tempem, nebo pracují všichni stejným tempem a podle pokynů učitele.

Pracovní listy si můžeme vytvořit také sami podle určitého [algoritmu](#). Velmi dobře se s kostičkami LÜK procvičují číslíčky na přeskáčku. Děti mají srovnané kostičky na průhledné desce, číslicí nahoru. Učitel jim podle [algoritmu](#) diktuje:

„Nimm Nummer 5 und leg sie auf das Feld 8.

Nimm Nummer 12 und leg sie auf das Feld 10...“

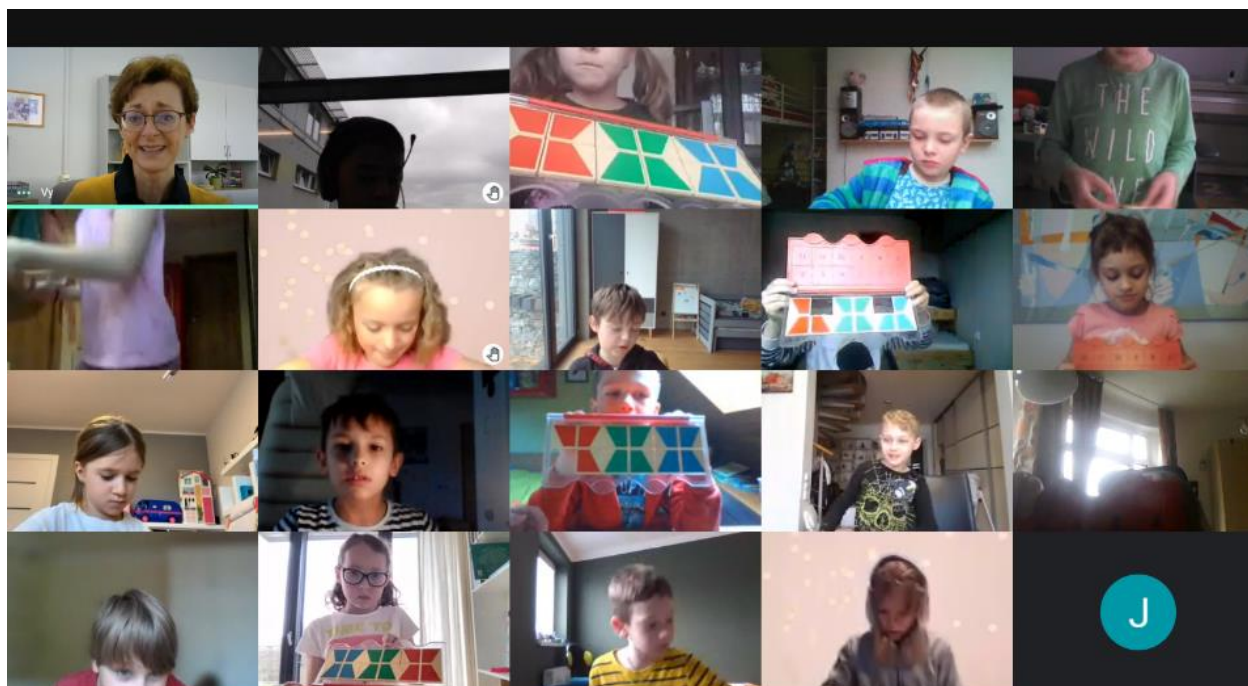
Když máme všechna čísla položená, děti tabulku otočí a samy si zkontrolují, zda čísla pokládaly správně. Pokud mají chybu, musí se vrátit k zadání, ne jenom vyměnit kostičku. Barevné kostičky se mimo jiné dají použít i při rozdělování dětí do skupin. Může tak vzniknout skupinka modrá, zelená nebo červená.

Linky na pracovní listy LÜK:

<https://vs-material.wegerer.at/luek/luek.htm>

Vlastní pracovní listy LÜK:

[Essen 1](#), [Essen 2](#), [Fahrzeuge](#), [Verben](#), [Weihnachten 1](#) + [Weihnachten 2](#)

Rychlé hry pro zpestření výuky

Všechny níže uvedené hry najdete popsané též na [videu 1](#) a [videu 2](#) z prezentace Hany Nápravníkové k 30. výročí založení ZŠNČP v září 2021.

- **Obrázky**

Učitel rozloží obrázky po třídě (nebo po chodbě nebo na zahradě). Říká věty a děti běhají ke správnému obrázku. Např. „Ich esse gern Birnen.“ – a děti běží k hrušce. Nebo „Auf dem Baum sind viele Äpfel.“ – a děti běží k jablku. Hru můžeme udělat také složitější: „Alle Mädchen laufen zum Apfel, alle Jungen laufen zur Birne.“ Nebo místo „laufen“ můžeme obměňovat „hüpfen“, „gehen“, „schleichen“, „springen auf einem Bein“ atd.

- **Hra na molekuly**

Hra na molekuly se hodí na opakování slovní zásoby, perfekta, gramatiky, ale i porozumění. Děti se pohybují po třídě a opakují po učiteli novou slovní zásobu, např. „ich schwimme, ich tanze, ich esse, ich springe...“ a najednou učitel řekne číslici, např. „drei“. Děti musí rychle utvořit skupinky po třech. Kdo nevytvoří skupinku po třech, ze hry vypadne a dělá rozhodčího. Ostatní pokračují dál. Hra na molekuly je jednou z nejoblíbenějších her. Podobně se dají tvořit molekuly na otázky: „Wer mag Schi?“ „Wer isst gern Schokolade?“ „Wer hat einen roten Pulli?“ atd.

- **Stille Post (tichá pošta)**

Učitel položí na jednu stranu třídy nebo chodby obrázky, slovíčka nebo věty (pokud už děti umí číst). Děti utvoří dva týmy, každý tým stojí v jedné řadě. Oběma posledním dětem v řadě učitel pošeptá slovíčko nebo větu. Ty ji pošeptají spolužákovi před sebou, až zpráva dorazí k dítěti, které stojí na začátku řady. To vyběhne hledat správnou kartičku na konci třídy nebo chodby. Jakmile ji najde, zvedne ji a pro kontrolu ukáže učiteli. Je-li to správná kartička, družstvo získává bod a žák se řadí na konec své řady. Hra se hraje tak dlouho, dokud se všichni nevystřídají.

- **Asteroid**

Každý žák dostane papír. Hra se dá zpestřit tak, že použijeme různě barevné papíry, aby děti musely při rozdávání říct „Ich möchte rot...oder blau...“. Učitel vše píše s dětmi na tabuli, aby tomu rozuměly:

Schreib Nummer 1: Wie heißt du? Schreib deinen Namen.

Schreib Nummer 2: Welche Farbe magst du? Was ist deine Lieblingsfarbe?

Schreib Nummer 3: Welches Tier magst du?

Když mají všichni napsáno, zmačkají svůj papír do koule a při pokynu „3, 2, 1 los!“ ji hodí na tabuli. Poté si každé dítě vybere a zvedne jeden asteroid a čte: „Sie heißt Dori. Sie mag rot und sie mag Koala.“ (Procvičování er x sie, ale podobně lze procvičovat cokoli jiného.)

- **Práce v kruhu**

V kruhu dětem posíláme věci nebo obrázky a opakujeme, jak se nazývají německy. Každé dítě si věc vezme do ruky a slovíčko zopakuje. Při další hodině už posíláme dvě věci najednou. Děti musí dávat pozor, které slovíčko drží v ruce, aby ho správně řekly. Při další úrovni posíláme věci v protisměru. To už je dost náročné, ale zase je při tom hodně legrace.

- **Práce s kamínky**

Děti sedí v kruhu, uprostřed leží miska s kamínky. Každé dítě si vezme dva kamínky. Učitel může dětem říct, kterou rukou si mají kamínek vzít. Např. „rechts und links“ (první kamínek si bere pravou rukou, druhý levou) nebo „rechts und rechts“ (oba kamínky si bere pravou rukou, ale postupně). Poté učitel říká slovíčko a pomocí kamínků vyfukává rytmus. Děti to po něm opakují.

- **Hra Hatschi-Patschi**

Hra se hraje nejlépe s obrázky. Všechny děti sedí v kruhu na polštářku (my jako polštářek používáme umělohmotné prostírání z Ikea). Jedno dítě odejde za dveře (to polštářek nemá). Učitel rozdává každému dítěti v kruhu jeden obrázek a určí, který z těch obrázků je „Hatschi-Patschi“. Poté pozveme společně dítě z poza dveří do třídy: „Peter, komm her!“. Peter si stoupne doprostřed kruhu a ptá se postupně všech dětí např. „Was magst du?“ A děti odpovídají podle svého obrázku „Ich mag Pizza“..... Doporučujeme napsat otázku na tabuli, aby se Peter uměl správně zeptat. Až dojde řada na dítě, které má obrázek „Hatschi-Patschi“, tak na otázku „Was magst du?“ odpoví „Ich mag Hatschi-Patschi – BUMS“. Na BUMS si všichni žáci vymění místa. Ale protože je o jeden polštářek méně, na jednoho žáka místo nevybyde. Ten zůstává uprostřed kruhu a bude se ptát dětí zase on. Aby ale nevěděl, kdo má jaký obrázek, posuneme všechny obrázky dál podle pokynu učitele. Např. „drei nach rechts“ – čili posouváme doprava o tři (učitel počítá „eins, zwei, drei“, aby všichni posouvali stejně a nevznikl tak zmatek). Při této hře lze procvičovat cokoli (různou slovní zásobu, příslovce, Akkusativ, Perfekt).

- **Fliegerklatsche (plácačka na mouchy)**

Hra s plácačkami je taková variace na pexeso, ale mnohem zábavnější. Děti sedí v kruhu a dvě děti dostanou plácačku. Uprostřed kruhu leží obrázky otočené směrem nahoru. Učitel říká věty, které obsahují slovíčka z obrázků. Např. „In meiner Schultasche habe ich ein Buch.“ Obě děti co nejrychleji klepnou plácačkou na obrázek „Buch“. Kdo je rychlejší, ten obrázek dostane.

Složitější varianta: Učitel přilepí na obrázky zezadu papírek s jednoduchým matematickým příkladem např. 5+1 nebo jenom s výsledkem 6. A říká „Such, bitte, fünf plus eins.“ Kdo první klepne na kartičku se správným výsledkem nebo příkladem, může ji otočit, ukázat ostatním a

zeptat se „Was ist in deiner Schultasche?“ Když dítě odpoví správně, učitel řekne „Punkt für dich!“ Po odehrání si děti samy vyberou, komu plácačku předají dál.

- **Bomba**

Děti sedí v kruhu. Uprostřed rozházíme kartičky obrázkem dolů, které se váží k jednomu tématu, a přidáme jeden obrázek, který k tématu nepasuje. Děti obrázky otáčejí a říkají, jak se co jmenuje. Když to řeknou správně, obrázek si ponechají. Když někdo otočí obrázek, který k tématu nepatří, řekne „Bombe“ a musí za to udělat nějaký úkol, který mu učitel zadá (např. pět dřepů atd.).

- **Kim-Spiel**

Pod šátkem ukryjeme předměty, které se děti právě učí. Na minutu (nebo třicet vteřin) je odkryjeme a necháme je děti pozorovat. Pak je opět přikryjeme a děti se pokusí na papír zapsat všechny předměty, které si zapamatovaly.

Jiná varianta: Pod šátek ukryjeme předměty, které se děti právě učí. Na jednu minutu je odkryjeme a necháme děti pozorovat. Poté odebereme tajně jednu nebo dvě věci, ukážeme dětem znovu a ptáme se, co zmizelo.

Další možné činnosti v hodinách němčiny

- [Výroba zajíce](#) nebo [výroba ježka](#)

Děti vyrábějí zajíce nebo ježka podle německých pokynů učitele. Popis výroby pro zajíce najdete [ZDE](#). Jednoduché vyrábění je vhodné i pro online výuku, pouze si děti musí materiál připravit doma předem.

- [Verben-Stationen](#)

Připravíme pro děti deset [staniček](#). Ke každé staničce napíšeme větu, kterou žáci musí třikrát nahlas přečíst. Všechny staničky nejprve s dětmi projdeme a vysvětlíme. Poté pracují již samostatně a provádějí činnosti popsané u každé staničky. Po jejím absolvování si dají za odměnu razítko do [legitimace](#). Kdo všechny staničky zdárně absolvoval a má všechna razítka, může dostat jedničku. Tuto aktivitu najdete na [videu](#) z prezentace Jitky Boučkové ke 30. výročí založení ZŠNČP v září 2021 nebo jako [ukázkou](#) z hodiny němčiny druháčků.

- [Výuka „Körperteile“](#)

Děti v první třídě se učí části lidského těla hravým způsobem. Pokládají kartičky s jednotlivými částmi těla na ležícího spolužáka.

- **Mein Monster**

Na procvičování částí těla vyrábí děti z první třídy příšerky z plastelíny. Poté příšerku popisují: „Mein Monster hat drei Beine und vier Arme...“

- **Práce s videem a písničkou**

(Prezentace Jitky Boučkové k 30. výročí založení ZŠNČP v září 2021)

Nejprve s dětmi zopakujeme všechny činnosti, které se v písničce vyskytují. Učitel ukazuje dětem kartičky s činnostmi, děti je opakují a zároveň je pantomimicky naznačují. Ve druhém kroku učitel pustí video a děti už samy dělají pantomimu podle videa. Na závěr učitel pustí písničku. Děti by v ní měly slyšet jednotlivé pokyny a provádět je pantomimicky samy. Děti to baví a velmi rychle se tak slovíčka naučí.

V hodinách němčiny pracujeme občas také s materiály od Goethe institutu. Děti se rády dívají na videa „[Deutsch mit Socke](#)“ nebo pracujeme s obrázkovým setem „[Deutsch mit Hans Hase](#)“. Občas dětem pouštíme i „[Němčinu s bílou paní](#)“ nebo „[Němčinu s Mitzi a Maus](#)“, obojí v produkci České televize – Děčko.

Spoustu písniček a videí najdete také **na YouTube**:

[Die Lieder der Tiere](#), [Fliegerlied](#), [Das Tier ABC Lied](#), [Wie schön dass du geboren bist](#), [Wer mag die Tomate](#), [Rote Kirschen esse ich gern](#), [Kleine Schnecke](#), [Ich lieb den Frühling](#), [Elefant im Spinnennetz](#), [Ach wie bin ich müde](#), [Das Apfelled](#), [Hände waschen](#), [Immer wieder kommt ein neuer Frühling](#), [Kopf und Schultern](#), [Zahlen-Lied](#), [Lied Auge, Auge – Nase, Mund](#), [Das kleine Küken piept](#); [Video Essen](#), [Video Hauptbahnhof](#); [Deutsche Wiedervereinigung](#);

- **Musik im Deutschunterricht**

(Prezentace Ramony Schulz k 30. výročí založení ZŠNČP v září 2021)

Hudba a pohyb hrají při výuce cizího jazyka důležitou roli. Děti se pomocí hudby učí nejen rytmu a koordinaci pohybů, ale také správné výslovnosti a nové slovní zásobě. Tím, že se soustředí především na pohyb a rytmus, učí se nová slovíčka jaksi mimoděk. Tento způsob nám umožňuje procvičování stejných věcí stále dokola, aniž by to děti přestalo bavit.

- **Kleine Theatergeschichte**

Hraní divadla je velmi oblíbená činnost žáků. Pro svou roli se dokážou nadchnout a naučit se i dlouhé texty. U mladších žáků stačí i kratší texty a učitel může vystupovat jako vypravěč, který děti celým divadlem provází. Ukázka „[Rübe](#)“ je z druhé třídy a ukázka „[Planetino kommt](#)“ ze třetí třídy ZŠ.

- **Práce s dětskou knihou**

Oblíbenou knížkou malých dětí je „[Die kleine Raupe Nimmersatt](#)“ od Erica Carle, při které s dětmi procvičujeme novou slovní zásobu. Například: jídlo, dny v týdnu, číslice atd. Knížku sice můžeme jenom číst, ale mnohem více děti baví, když housenku „krmí“ ([video](#) z přednášky Pavly Krummackerové ke 30. výročí založení ZŠNČP v září 2021).

Ve druhém ročníku ZŠ si při procvičování slovní zásoby „Tiere“ čteme knížku „[Die kleine Maus](#)“. Učitel dětem ukazuje obrázky na interaktivní tabuli, čte jim text a děti opakují a zároveň vytleskávají ve dvojici tuto větu „Wollen wir Freunde sein?“ Při tom píšou na papírky odpovědi na otázky, co je to za zvíře (píší pouze *a*, *b* nebo *c*). Poté si řešení společně zkontrolujeme. Pro práci s knihou je lepší soubor ve formátu Power Point, protože soubor je možné pustit jako prezentaci.

- **Pohádky**

Zpracované pohádky přímo pro výuku němčiny najdete v materiálu od Goethe institutu [ZDE](#).

- **Sprachportfolio**

Jazykové portfolio provází žáka od samého počátku výuky jazyka. Žák si do něho zaznamenává své pokroky, zakládá si své materiály z projektů a úspěchy z jazykových soutěží, výlety do německy mluvících zemí apod. Portfolio reflektuje jazykovou výuku. Zároveň žák přebírá za své učení zodpovědnost. Návrh portfolio pro děti mladšího školního věku je k dispozici od Goethe institutu [ZDE](#).

- **[WocaBee](#)**

Při online výuce v roce 2021 jsme objevili výbornou aplikaci na procvičování slovní zásoby na počítači, tabletu nebo mobilu. Aplikace je sice zpoplatněná, ale stojí pouze 1 euro měsíčně (na naší škole to platí rodiče). Je to aplikace slovenská, moderní a spolehlivá. ZŠNČP aplikaci využívá pro děti od třetí třídy na němčinu a od čtvrté třídy také na angličtinu. Většina dětí je z WocaBee nadšená mimo jiné proto, že umožňuje různé soutěžení. Rozhodně se s aplikací děti naučí jak správnou výslovnost, tak pravopis i slovíčko samotné. K některým učebnicím má WocaBee již zpracovanou slovní zásobu k jednotlivým lekcím, pro Planetino ji připravují. Učitel si však může vytvořit vlastní „balíčky“ slovíček, které může poskytnout jak svým kolegům, tak se k nim vrátit v dalších letech. To mu ušetří hodně práce. Aplikaci je možné vyzkoušet na měsíc zdarma.

- **[Flippity](#)**

Flippity je volně dostupná počítačová aplikace, která umožňuje procvičování slovíček nebo gramatiky se správnou výslovností pomocí Flashcards. Učitel však musí Flashcards ve

flippity sám vyrobit, zveřejnit je na webu a dětem odeslat link. Příklad je určen pro 5. ročník ZŠ, tématem je procvičování sloves [muset x smět](#).

- **Vaření**

Velmi oblíbenou činností je vaření podle jednoduchého receptu v němčině. Máte-li ve škole kuchyňku, všude doporučujeme. Vařit můžete i online ☺. Učíme se při tom s dětmi pojmenovávat suroviny, přečteme a přeložíme společně postup. Potom už děti pracují samostatně ve skupinkách, učitel činnosti předvádí a komentuje je německy. Na závěr si popřejeme dobrou chuť a společně se najíme. Příklad [pracovního listu](#) pro výrobu velikonočního vajíčkového salátu je pro druhý ročník ZŠ.

Pracovní listy

Dobře zpracované pracovní listy, obrázky nebo hry k učebnicím najdete na webových stránkách **Hueber Verlag**. Jsou tam přehledně uspořádané podle jednotlivých učebnic a lekcí, takže je rychle najdete a můžete si je vytisknout.

- Pro učebnici Jana und Dino je najdete [ZDE](#).
- Pro učebnice Paul, Lisa & Co je najdete [ZDE](#). Ale přístup je možný pouze po předchozí registraci.
- Pro učebnice Planetino je najdete [ZDE](#).

Vlastní pracovní listy

- **Obrázkové oboustranné kartotéky** ke každé lekci. Příklad je pro 2. ročník, učebnice Paul, Lisa & Co, lekce 3 „[Kartothek Geburtstag](#)“. Dětem rozdáme oboustranně nakopírovanou kartotéku, společně procvičíme správnou výslovnost a ke slovíčkům si namalujeme „Farbpunkte“ pro správný člen (**blau** = der, **grün** = das, **rot** = die, **gelb** = množné číslo). Děti si doma kartotéku rozstříhají a dají do obálky, kterou si nadepíší „Geburtstag“. S ní pak pracují při procvičování jak ve škole, tak doma při opakování.
- **Pracovní list k poslechu – příklad**
Učebnice Planetino 1, lekce 3, poslech „[Planetino kommt](#)“.
- **Vysvětlení macht x machen – příklad**
Učebnice Planetino 1, lekce 20, rozdíl mezi singulárem a plurálem „[macht x machen](#)“.

- **Präsentation Berlin**

Učebnice Planetino 3, DACHL, 5. ročník ZŠ. Presentace o východním a západním Berlíně.

- **DACHL-Stationen**

Planetino 3, DACHL, strana 50+51; Vhodné pro práci ve dvojicích. Učitel připraví jedenáct staniček. Na každé staničce je otázka k textu, který děti najdou v učebnici na str. 50+51. Musí informaci v textu vyhledat a odpověď zapsat do tabulky. Na závěr text společně přečteme a informace zkontrolujeme. Toto je práce pro pátý ročník ZŠ.

Podpora výuky němčiny na webu

Goethe institut „[Němčina pro děti](#)“

<https://www.kinder-malvorlagen.com/>

<https://daz.schule.at/>

<https://cz.pinterest.com/> + hledat „němčina pracovní listy“

www.kidsweb.de

www.lingonetz.de

www.kindernetz.de

www.blindekuh.de

<https://www.zdf.de/kinder/zdfchen>

www.kidoku.de - Sudoku für Kinder von 5 bis 10 Jahren

www.jetztspielen.de - online hry

www.webgames.cz - online hry

www.spielen.com - online hry

Výuka metodou CLIL – příprava CLIL hodiny

Téma: Skleníkový efekt (4. třída)

Cílová skupina

Žáci 4. třídy. Výuka v hodině přírodovědy probíhá POUZE německy.

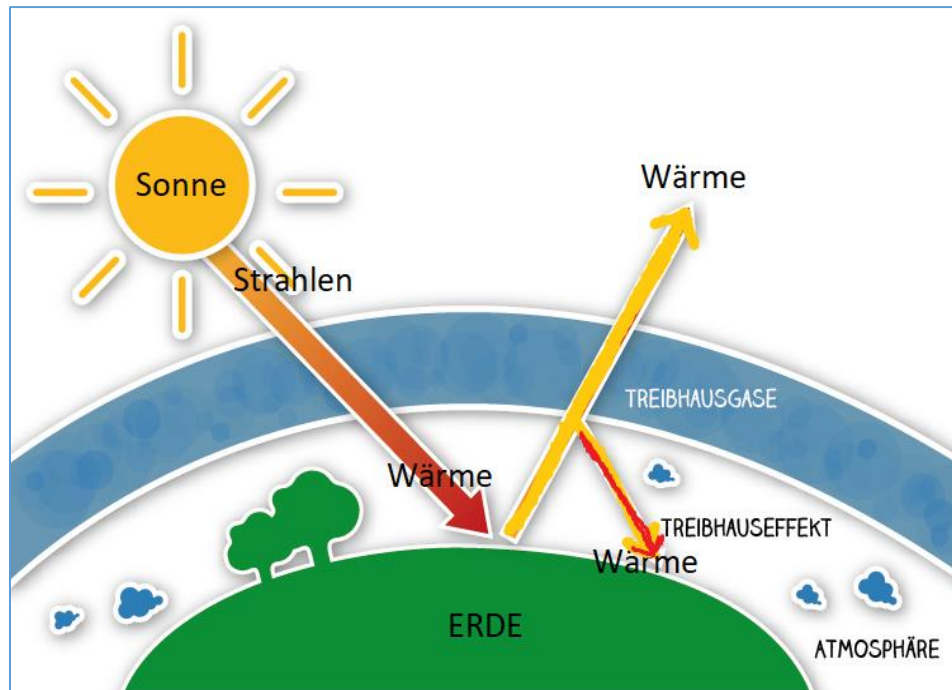
Vzdělávací cíle a aktivity

1. Na konci hodiny by měli žáci být schopni jednoduše popsat skleníkový efekt.
2. Forma výstupu – jednoduché ústní vysvětlení skleníkového efektu
3. Pomoc učitele – jednoduchý výklad, odborné výrazy, Maldiktat, obrázky, otázky
4. Využití známé slovní zásoby + vysvětlení nové slovní zásoby
5. Podpora žákům – obrázky, popisky do obrázku, otázky + odpovědi
6. Použití získaných znalostí – přírodověda, později fyzika

Průběh hodiny

- Úvod hodiny: písnička [Liebe, liebe Sonne!](#) s tancem.
- Die Schüler/-innen bekommen **Schlüsselwörter** ([Arbeitsblatt 1](#)) + Erklärung:
Erde: Die Erde ist sehr groß. Wir leben auf der Erde, nicht auf dem Mars.
Wärme: Wenn die Sonne scheint, ist es warm. Die Sonne spendet/gibt uns Wärme.
Atmosphäre: Die Schutzschicht um die Erde herum (man kann es malen).
Strahlen: Die Sonne scheint und schickt Strahlen auf die Erde (pantomimisch darstellen).
Treibhausgase (plyny): Gase, die in der Atmosphäre die Wärmestrahlung einfangen.
Eines der wichtigsten Treibhausgase ist *Kohlendioxid* (CO₂ = kysličník uhličitý).
- Die Schüler/-innen malen ein **Maldiktat**:
Der Lehrer liest den Text vor und die Schüler/-innen malen nach den Instruktionen:
 1. Oben links strahlt die gelbe Sonne (Pantomime „strahlen“).
 2. Unten in der Mitte ist unsere Erdkugel. Sie ist groß und grün.
 3. Um die Erde herum ist die Atmosphäre. Sie ist grau.
 4. Über der Atmosphäre sind Treibhausgase. Sie sind blau.
 5. Die Sonne strahlt auf die Erde. Die Strahlen sind gelb.
 6. Die Erde wird von den Strahlen warm, male die Strahlen dort rot, wo sie auf die Erde fallen.
 7. Die Strahlen fallen auf die Erde, erwärmen sie und strahlen wieder zurück in die Atmosphäre ab. Male die Strahlen, die in die Atmosphäre zurückkehren, gelb.
 8. Wenn die Strahlen durch die Atmosphäre auf die Treibhausgase stoßen, kommen manche Strahlen durch (male sie gelb), aber manche Strahlen fallen wieder zurück auf die Erde und erwärmen sie erneut (male diese rot).

- Der Lehrer zeigt das **Musterbild** ([Arbeitsblatt 2](#)), die Schüler/-innen vergleichen ihre Bilder und malen ihr Bild nach der Vorlage fertig oder richtig:

- **Treibhauseffekt auf dem Bild zeigen** (aber noch nicht benennen): Weil die Wärme durch die Atmosphäre nicht ganz durchkommen kann, sondern wieder auf die Erdkugel zurückfällt, wird die Erdkugel noch wärmer.
- **Was ist ein Treibhaus? Ratet mal (Lehrer liest diesen Text):**
 Es war einmal ein Garten, in dem Garten war ein Haus.
 Ein Haus mit Salat, ein Haus aus Glas.
 Im Haus war es sehr warm.
 Und der Salat wurde größer und größer,
 auch wenn es draußen noch kalt war.

Wie heißt das Haus? (skleník = das Treibhaus) + Bild zeigen

Das ist ein Treibhaus. Drinnen ist es warm. (Bild zeigen)

- **Überprüfung der Kenntnisse:** Die Schüler/-innen schreiben die Schlüsselwörter in ihr Bild (Sonne, Erde, Strahlen, Wärme, Atmosphäre, Treibhausgase und Treibhauseffekt).

- **Beantworte diese Fragen mit ganzen Sätzen** (Lehrer hilft dabei):

1. Was scheint auf die Erde?	Die Sonne scheint auf die Erde.
2. Was machen die Sonnenstrahlen?	Die Sonnenstrahlen erwärmen die Erde.
3. Was passiert mit den Strahlen dann?	Die Sonnenstrahlen strahlen von der Erde ab.
4. Wohin strahlen die Strahlen ab?	Sie strahlen nach oben durch die Atmosphäre ab.
5. Dringen alle Strahlen durch die Treibhausgase?	Aber nur manche Strahlen kommen durch die Treibhausgase durch.
6. Was passiert mit den restlichen Strahlen?	Manche Strahlen fallen auf die Erde zurück.
7. Was verursachen diese Strahlen?	Sie erwärmen die Erde noch mehr.
8. Wie heißt dieser Effekt?	Dieser Effekt heißt Treibhauseffekt.
9. Wie entstehen Treibhausgase?	Treibhausgase entstehen durch Verbrennung von Kohle oder durch Autos und Flugzeuge.
10. Ist der Treibhauseffekt schlecht?	Der Treibhauseffekt ist schlecht.
Die Erde erwärmt sich zu schnell, bis zum Jahr 2100 kann sich die Temperatur um 3 Grad Celsius erhöhen.

- **In Paaren Fragen und Antworten üben.** Am Ende versuchen, den **Treibhauseffekt zu erklären.**

Slovníčky pro výuku metodou CLIL

Tělesná výchova

Balancovat na jedné noze	Auf einem Bein balanzieren
Běž dvě kola	Lauf zwei Runden
Běž jako rak (pozadu)	Lauf im Krebs
Běž na odrazový můstek	Lauf auf das Sprungbrett
Běžet jako kůň	Galoppieren wie ein Pferd
Běžet po čtyřech	Auf allen Vieren laufen
Běžet stranou	Wir laufen seitlich
Běžet štafetu	Staffel laufen
Cupítat na místě	auf der Stelle trippeln
Cvičíme s obručí	Wir turnen mit dem Hulla Hoop
Cvičit na hrazdě	Am Reck turnen
Cvičit na kladině	Auf dem Schwebebalken turnen
Cvičit na žebřinách	An der Sprossenwand turnen
Dát gól	Ein Tor schießen
Dělat hvězdu	Ein Rad schlagen
Dělat kliky	Liegestütze machen
Dělat kotrmelec	Einen Purzelbaum machen
Dělat přípravu pro ...	Eine Vorübung für etwas machen
Dělej sklapovačky	Mach Klappmesser
Dřiblovat s míčem	Den Ball prellen
Házej jednou rukou	Wirf mit einer Hand
Hrát vybíjenou	Völkerball spielen
Hry, při kterých stopneme hudbu	Musik Stop-Spiele
Chytit míč	Den Ball fangen
Jdi jako čáp	Geh wie ein Storch
Jednou doleva, jednou doprava	Einmal links, einmal rechts
Jít krok dopředu	Einen Schritt vortreten
Jít krok dozadu	Einen Schritt zurücktreten
Koza	der Bock
Kroutit hlavou	Den Kopf kreisen
Kroutit hlavou	Den Kopf schütteln
Kroutit trupem	Mit dem Oberkörper kreisen
Kroužit rameny dozadu	Schulter nach hinten kreisen
Kroužit, mávat pažemi	Arme schwingen
Kruhy	die Ringe
Kývej hlavou	Nick mit dem Kopf
Na špičky a paže nahoru	Hochzehenstand und Arme nach oben

Nahni se dozadu	Lehne dich zurück
Někoho vybít	Jemanden abschießen
Odpálit míč (při tenisu)	einen Ball schlagen
Ohni paži	Beuge den Arm
Ohnout koleno	Das Knie heben
Podání	Der Aufschlag
Podávej (u volejbalu)	Schlag auf!
Pohupovat se	wippen
Položit ruce na břicho	Hände auf den Bauch legen
Položit se rovně na zem	flach auf den Boden legen
Pomalů se ohýbáme dolů a zase nahoru	Wir rollen uns langsam nach unten und wieder hoch
Posaď se / postav se příjemně	Setz dich / Leg dich bequem hin
Postav se do řady	Stell dich in die Reihe
Postav se na jednu nohu jako čáp	Stell dich auf ein Bein wie ein Storch
Protáhneme celé tělo	Wir strecken den ganzen Körper auf
Protáhneme paže, nohy	Wir strecken die Arme, die Beine
Protáhneme se	Wir strecken uns
Protáhnout paže nahoru	Arme hoch in die Luft strecken
Předat štafetový kolík	den Stab übergeben
Předkloníme se dopředu, dozadu	Wir beugen uns nach vorne, nach hinten
Přihraj	Gib ab!
Přihraj míč	Pass den Ball, Wirf den Ball zu
Přihrát míč	Den Ball zuschießen
Ramena dozadu	Schulter nach hinten
Rozcvičíme se	Wir wärmen uns auf
Ručkovat z jednoho lana na druhé	Von einem Seil zum anderen hangeln
Sedni si na kolena	Geh auf die Knie
Sehnout se, sklonit se	Sich bücken
Jsi vybitej	Du wurdest abgeschossen
Skáčeme	Wir springen, hüpfen
Skákat jako žába	Wie ein Frosch hüpfen
Skákat salto	Salto springen
Skoč z jedné nohy na druhou	Spring von einem Bein auf das andere
Skok do výšky / do dálky	Hochsprung / Weitsprung
Sprintovat	Sprinten
Šplhej nahoru	Klettere rauf
Šplhej po tyči	Klettere die Stange rauf
Švédská bedna	der Sprungkasten
Trampolína	das Trampolin
Udělat výmyk	Einen Aufschwung / Abschwung machen

Udělej 10 dřepů	Mach 10 Kniebeuge
Udělejte řadu	Stellt euch in eine Reihe
Ukloníme se do strany	Wir beugen uns zur Seite
Upažit	Arme zur Seite strecken
Utvořte 2 řady (uličku)	Bildet eine Gasse
Uvolnit nohy	die Beine lockern
V lehkém podřepu položit ruce na kolena	in leichter Hocke Hände auf die Knie legen
Vést míč při fotbale mezi nohama	Den Ball trippeln
Vzít dítě za ruku	Ein Kind an der Hand fassen
Zvedat nohy	Beine heben
Zvedat ramena nahoru a dolů	Schulter nach oben ziehen und fallen lassen

Hudební výchova

Notová osnova	das Notensystem
Pomocná linka	die Hilfslinie
Basový klíč	der Bassschlüssel
Předehra	das Vorspiel
Tónina	die Tonart
Takt	der Takt
Předtakt	der Auftakt
Sloka	die Strophe
Ozvučná dřívka	Klanghölzer
Triangl	der/das Triangel
Bubínek	die Trommel
Tamburína	die Tamburin
Ozvěna	das Echo

Zdroje:

[Goethe institut Praha](#)

[Dům zahraniční spolupráce](#)

[Hueber Verlag CZ](#)

Učební materiály ZŠNČP

Děkujeme za finanční podporu, díky které mohla tato příručka vzniknout.

Projekt "Podpora vzdělávání dětí německé národnostní menšiny v nemenšinovém běžném školství", číslo rozhodnutí a poskytnutí dotace 1490/2021-3 byl spolufinancován z MŠMT.

Na její tvorbě se podíleli učitelé ze Základní školy německo-českého porozumění a Gymnázia Thomase Manna, 6. Základní školy Cheb a Základní školy Liberecká v Jablonci nad Nisou.